

Міністерство освіти і науки України
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра обліку і аудиту

Реєстраційний № _____

Кваліфікаційна робота
Бухгалтерський облік та аналіз власного
капіталу суб'єкта господарювання

Леврінц Наталія Тіборівна

Студентка IV-го курсу

Освітня програма «Облік і оподаткування»

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Рівень вищої освіти: бакалавр

Тема затверджена на засіданні кафедри

Протокол № 2 / 20 вересня 2024 року

Науковий керівник:

Перчі Оксана Федорівна

(викладач кафедри обліку і аудиту)

Завідувач кафедри _____: **Бачо Роберт Йосипович**

доктор економічних наук, професор

Робота захищена на оцінку _____, «___» _____ 2025 року

Протокол № _____ / 2025

Міністерство освіти і науки України
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Кафедра обліку і аудиту

Кваліфікаційна робота

**Бухгалтерський облік та аналіз власного
капіталу суб'єкта господарювання**

Рівень вищої освіти: бакалавр

Виконавець: студентка IV-го курсу

Леврінц Наталія Тіборівна

освітня програма «Облік і оподаткування»

спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Науковий керівник:

Перчі Оксана Федорівна

(викладач кафедри обліку і аудиту)

Рецензент:

Берегове
2025

Számvitel és Auditálás Tanszék

**A gazdasági entitás saját tőkéjének
számvitele és elemzése**
Szakdolgozat

Készítette: Lőrinc Natália

IV. évfolyamos

Számvitel és adóügy szakos hallgató

Témavezető: Pércsi Oxána

(Számvitel és Auditálás Tanszék oktatója)

Recenzens:

Beregszász – 2025

ЗМІСТ

ВСТУП УГОРСЬКОЮ МОВОЮ.....	6
ВСТУП УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.....	9
РОЗДІЛ 1. ЗАКОНОДАВЧО – НОРМАТИВНІ АСПЕКТИ РЕГУЛЮВАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ	
1.1. ТЕОРИКО – МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ	12
1.2. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ТА ЙОГО СКЛАДОВИХ	21
1.3. НОРМАТИВНО – ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	26
РОЗДІЛ 2. ОБЛІК ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ У	
2.1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА	31
2.2. МЕТОДИ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ У ТОВАРИСТВІ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ	36
2.3. ОБЛІКОВО – АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ Й ФОРМУВАННЯ ЗВІТНОСТІ ЩОДО ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ	41
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ У	
3.1. МЕТОДИ АНАЛІЗУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ТА ЙОГО СКЛАДОВИХ У ТОВАРИСТВІ	48
3.2. ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	54
3.3. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ У ТОВ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ	61
ВИСНОВКИ УГОРСЬКОЮ МОВОЮ.....	63
ВИСНОВКИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.....	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	67
ДОДАТКИ	
АНОТАЦІЯ УГОРСЬКОЮ МОВОЮ	
АНОТАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	
АНОТАЦІЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ	

TARTALOM

BEVEZETÉS MAGYAR NYELVEN.....	6
BEVEZETÉS UKRÁN NYELVEN.....	9
FEJEZET I. A GAZDÁLKODÓ SZERVEZET SAJÁT TŐKÉJÉNEK SZABÁLYI VÁLTOZÁSAI	
1.1. A SAJÁT TŐKE ELSZÁMOLÁSÁNAK ELMÉLETI ÉS MÓDSZERTANI ALAPJAI	12
1.2. A SAJÁT TŐKE GAZDASÁGI LÉNYEGE ÉS ANNAK ÖSSZETEVŐI	21
1.3. A GAZDÁLKODÓ EGYSÉG SAJÁT TŐKÉJÉNEK SZÁMVITELI SZABÁLYOZÁSA.....	26
 FEJEZET II. A SAJÁT TŐKE ELSZÁMOLÁSA AZ Kft- NÉL	
2.1. ÁLTALÁNOS JELLEMZÉS AZ – NÉL.....	31
2.2. A SAJÁT TŐKE ELSZÁMOLÁSÁNAK MÓDSZEREI KORLÁTOLT FELELŐSÉGŰ TÁRSASÁGBAN.....	36
2.3. A SAJÁT TŐKÉRE VONATKOZÓ SZÁMVITELI - ELEMZÉSI TÁMOGATÁS ÉS JELENTÉSKÉSZÍTÉS	41
 FEJEZET III. A SAJÁT TŐKE ELEMZÉSE AZ - NÉL	
3.1. A SAJÁT TŐKE ÉS ANNAK ÖSSZETEVŐINEK ELEMZÉSI MÓDSZEREI A TÁRSASÁGBAN	48
3.2. A GAZDÁLKODÓ EGYSÉG SAJÁT TŐKÉJÉNEK ELLENŐRZÉSÉNEK MEGSZERVEZÉSE.....	54
3.3. A SAJÁT TŐKE FELHASZNÁLÁSÁNAK HATÉKONYSÁGA KORLÁTOLT FELELŐSÉGŰ TÁRSASÁGBAN (Kft.) A VEZETŐI DÖNTÉSEK MEGHOZATALÁHOZ	61
 KÖVETKEZTETÉSEK MAGYAR NYELVEN.....	63
KÖVETKEZTETÉSEK UKRÁN NYELVEN.....	65
FELHASZNÁLT IRODALOM.....	67
MELLÉKLETEK	
ABSZTRAKT MAGYAR NYELVEN	
ABSZTRAKT UKRÁN NYELVEN	
ABSZTRAKT ANGOL NYELVEN	

BEVEZETÉS MAGYAR NYELVEN

A gazdasági szervezetek pénzügyi stabilitásának, hitelezési képességének és hosszú távú működőképességének egyik alapvető tényezője a saját tőke. A saját tőke nem csupán a tulajdonosi érdekeltség mértékét mutatja meg egy vállalkozásban, hanem meghatározó szerepet játszik a vállalat forrásstruktúrájában, likviditásának és fizetőképességének biztosításában is. Ennek megfelelően a saját tőke helyes számviteli nyilvántartása és alapos pénzügyi elemzése kulcsfontosságú a megalapozott vezetői döntésekhez.

A téma különösen aktuális a jelenlegi gazdasági környezetben, hiszen a vállalkozások pénzügyi függetlenségének és hosszú távú versenyképességének fenntartása elválaszthatatlan a saját tőke megfelelő kezelésétől.

A szakdolgozatom célja a saját tőke számvitelének és pénzügyi elemzésének részletes vizsgálata elméleti és gyakorlati szempontból, különös tekintettel a vállalkozások adataira. Ennek keretében bemutatásra kerülnek a saját tőke számviteli szabályozásának elvei, az elemzési és auditálási módszerek, valamint az ezekből levonható következtetések a vállalat pénzügyi helyzetére vonatkozóan.

A szakdolgozatom tárgya a gazdálkodó egység saját tőkéje – annak összetétele, alakulása, könyvviteli nyilvántartása és szerepe a pénzügyi irányításban.

A dolgozat fő feladatai a következők:

1. A saját tőke fogalmának, funkcióinak és jelentőségének elméleti áttekintése.
2. A gazdálkodó saját tőkéjének számviteli nyilvántartása.
3. A vállalkozások saját tőkéjének szerkezeti elemzése és időbeli változásainak bemutatása.
4. A saját tőke pénzügyi mutatókkal történő értékelése és ezek alapján következtetések levonása a vállalat pénzügyi stabilitására vonatkozóan.
5. A saját tőke auditálásának és ellenőrzésének jellemzése, valamint ezek gyakorlati megvalósításának vizsgálata.

A kutatás módszerei

A kvalifikációs munka során kizárólag azokat a módszereket alkalmaztuk, amelyek közvetlenül kapcsolódtak a vállalat saját tőkéjének vizsgálatához. Különösen a jogi keret elemzését használtuk, a horizontális elemzést a saját tőke változásainak dinamikájának tanulmányozására az elemzett időszak alatt, ami lehetővé tette a növekedési vagy csökkenési tendenciák nyomon követését. A vertikális elemzés segített meghatározni a saját tőke arányát a vállalat kötelezettségeinek teljes szerkezetén belül, valamint értékelni annak jelentőségét a pénzügyi működés szempontjából. Ezen kívül pénzügyi mutatók, például a pénzügyi függetlenség és a saját tőke jövedelmezőségi mutatójának kiszámítása is megtörtént, ami lehetővé tette a vállalat erőforrásainak hatékonyságának értékelését. A fenti módszerek alkalmazása hozzájárult a kutatás céljainak és feladatainak eléréséhez, valamint megalapozott következtetések levonásához a [] saját tőkéjének állapotáról és dinamikájáról.

Ismert szerzők kutatási eredményeinek elemzése

A saját tőkével kapcsolatos elméleti és gyakorlati kérdéseket olyan tudósok vizsgálták, mint F. F. Butyinec, L. V. Bezkorovajna, T. H. Melnyik, T. A. Horodnya és N. V. Csebanova. Munkáikban feltárták a saját tőke lényegét és funkcióit, valamint különféle megközelítéseket javasoltak annak értékelésére és osztályozására. Ugyanakkor a saját tőke belső ellenőrzésével és auditjával kapcsolatban továbbra is vannak időszerű kérdések, amelyek további kutatást igényelnek az ukrán gazdasági helyzet figyelembevételével.

A kutatás információs bázisa

A kutatás információs bázisát Ukrajna jogszabályai, a számviteli nemzeti standardok, a [] 2022–2024 közötti pénzügyi kimutatásai, szakterületi közgazdasági szakirodalom, tankönyvek, tudományos cikkek és internetes források képezték.

A végzett kutatás gyakorlati értékkel bír, mivel eredményei felhasználhatók megalapozott pénzügyi döntések meghozatalához, valamint a saját tőke hatékonyabb tervezéséhez és kezeléséhez a modern gazdasági környezet kihívásai közepette. A kvalifikációs dolgozat terjedelme 77 oldal, amely tartalmaz bevezetést, három

fejezetet, következtetéseket, irodalomjegyzéket és mellékleteket. A dolgozat 11 táblázatot, 9 ábrát és 3 mellékletet foglal magában. Az első fejezetben a saját tőke számvitelének elméleti és jogszabályi alapjai kerülnek bemutatásra. A második fejezet elemzi a saját tőke számviteli elszámolásának sajátosságait a példáján keresztül. A harmadik fejezet elemzést, auditot és a saját tőke hatékony felhasználásának értékelését tartalmazza, amely alapján általános következtetések és gyakorlati javaslatok kerültek megfogalmazásra.

ВСТУП УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Одним із ключових чинників фінансової стабільності, кредитоспроможності та довгострокової життєздатності економічних організацій є власний капітал. Власний капітал не лише відображає ступінь зацікавленості власників у підприємстві, але й відіграє визначальну роль у структурі джерел фінансування підприємства, а також у забезпеченні його ліквідності та платоспроможності. Відповідно, правильне бухгалтерське облікове відображення власного капіталу та його змістовий фінансовий аналіз мають вирішальне значення для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Актуальність теми зумовлена сучасними економічними умовами, адже збереження фінансової незалежності та довгострокової конкурентоспроможності підприємств нерозривно пов'язане з ефективним управлінням власним капіталом.

Метою дослідження є детальне вивчення обліку та фінансового аналізу власного капіталу з теоретичної та практичної точок зору, на підставі інформації суб'єкта господарювання [REDACTED]. У межах дослідження буде розкрито принципи бухгалтерського регулювання власного капіталу, методи його аналізу й аудиту, а також сформульовано висновки щодо фінансового стану підприємства.

Об'єктом дослідження є власний капітал суб'єкта господарювання, його структура, динаміка, бухгалтерський облік та роль у фінансовому управлінні.

Основні завдання дослідження:

1. Теоретичний огляд поняття, функцій та значення власного капіталу.
2. Бухгалтерський облік власного капіталу суб'єкта господарювання
3. Аналіз структури та динаміки власного капіталу [REDACTED]

4. Оцінка власного капіталу за допомогою фінансових коефіцієнтів та формулювання висновків щодо фінансової стабільності підприємства.
5. Характеристика аудиту й контролю власного капіталу та аналіз практики їх застосування.

Методи дослідження

У процесі виконання кваліфікаційної роботи використовувалися виключно ті методи, які безпосередньо стосувалися дослідження власного капіталу підприємства. Зокрема, було застосовано аналіз законодавчої бази, метод спостереження, індукція, дедукція, горизонтальний аналіз для вивчення динаміки змін власного капіталу протягом аналізованого періоду, що дало змогу простежити тенденції його зростання або зниження. Вертикальний аналіз дозволив визначити частку власного капіталу в загальній структурі зобов'язань підприємства, а також оцінити його значення з точки зору фінансової діяльності. Крім того, було здійснено розрахунок фінансових коефіцієнтів, зокрема коефіцієнта фінансової незалежності та рентабельності власного капіталу, що дало змогу оцінити ефективність використання ресурсів підприємства. Застосування вищезазначених методів сприяло досягненню мети та виконанню завдань дослідження, а також формуванню обґрунтованих висновків щодо стану та динаміки власного капіталу

Аналіз результатів дослідження відомих авторів

Теоретичні та практичні питання, пов'язані з власним капіталом, висвітлювались у працях таких науковців, як Ф.Ф. Бутинець, Л.В. Безкоровайна, Т.Г. Мельник, Т.А. Городня, Н.В. Чебанова. У їхніх дослідженнях розкрито суть і функції власного капіталу, запропоновано різні підходи до його оцінки та класифікації. Проте, у сфері внутрішнього контролю та аудиту власного капіталу залишаються актуальними питання, які потребують подальшого дослідження з урахуванням сучасної економічної ситуації в Україні.

Інформаційна база дослідження

Інформаційною базою дослідження стали: законодавчі акти України, Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, фінансова звітність за 2022–2024 роки, спеціалізована економічна література, підручники, наукові статті та інтернет-ресурси.

Результати проведеного дослідження мають практичну цінність, оскільки можуть бути використані для прийняття обґрунтованих фінансових рішень, а також для більш ефективного планування й управління власним капіталом в умовах сучасної економіки. Кваліфікаційна робота обсягом 77 сторінок включає вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел та додатки. Вона містить 11 таблиць, 9 рисунків і 3 додатки. У першому розділі розглянуто теоретичні та нормативно-правові засади обліку власного капіталу. У другому – проаналізовано особливості його обліку на прикладі ТОВ [REDACTED]. У третьому – здійснено аналіз, та оцінку ефективності використання власного капіталу підприємства, на основі чого сформульовано загальні висновки та практичні рекомендації.

FEJEZET I. A gazdálkodó szervezet saját tőkéjének szabályozási és jogszabályi vonatkozásai

1.1. A saját tőke elszámolásának elméleti és módszertani alapjai

A tőke alapvető forrása a tulajdonosok és a társadalom jólétének kialakulásában. Számos megközelítés létezik a tőke meghatározására és lényegének értelmezésére, valamint annak különböző hozzájárulásokként való kezelésére.

A legfontosabb megközelítések a következők:

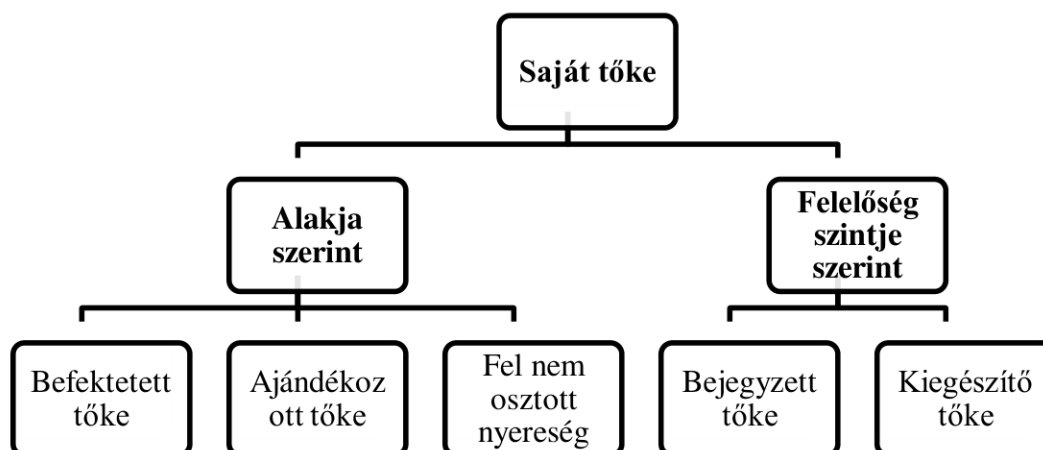
- **Tárgyi-funkcionális megközelítés:** a tőke összefüggésbe hozása a felhalmozott munkával;
- **Szociál-gazdasági megközelítés:** a tőke értelmezése pénzügyi-gazdasági kategóriaként, amely speciális társadalmi viszonyokat tükröz, amelyek meghatározott történelmi körülmények között alakulnak ki;
- **Pénzügyi megközelítés:** a tőke azonosítása pénzügyi, befektetett tőkével, amely hasznot hoz a tulajdonosának kamat formájában.

Általában a tőke (a latin „capitalis” – fő szóból) előre kifizetett, önmagát növelő érték; olyan befektetések, amelyek lehetővé teszik a jövedelem elérését.

Az alapvető osztályozási szempont a források szerinti megoszlás, amely alapján a tőke saját és idegen tőkére oszlik. A vállalkozás saját tőkéje az üzleti egység eszközeinek azon része, amely a kötelezettségek levonása után megmarad.

A saját tőkének összetett szerkezete lehet, amely a gazdálkodó szervezet jogi és szervezeti formájától függ. Az idegen (kölcsöntőke) a vállalat vagyonának azon része, amelyet kötelezettségek terhére szereztek meg, és amelyet vissza kell fizetni a befektetőknek, szállítóknak, bankoknak. Ez lehet pénzben vagy más értékekben, amelyek a vállalat vagyonának értékével egyenértékűek.

A következő ábra a vállalkozás saját tőkéjének osztályozását mutatja be, amelynek célja, hogy szemléletesen ábrázolja a tőke különböző típusait és eredetét. Ez az osztályozás megkönnyíti a saját tőke szerkezetének és szerepének megértését a vállalkozás pénzügyi irányításában. **(1.1. ábra.)**

1.1. ábra. A vállalkozás saját tőkéjének osztályozása

A vállalkozás irányítása során különös figyelmet kap a saját tőke eredete. A nemzetközi gyakorlat a saját tőke források szerinti következő felosztását alkalmazza (1.1. táblázat).

1.1 táblázat

A saját tőke összetevői nemzetközi szabványok szerint

Saját tőke	
Befektetett (invenció) tőke	Megszerzett tőke
Ez a vállalkozás tulajdonosai által keresett és újrabefektetett pénzösszeg. A keresett pénz egy része kivonható a tulajdonosok számára, például osztalék formájában. Ez a tőke azt mutatja meg, hogy mennyivel növekedtek a vállalkozás tiszta eszközei a tevékenysége során annak fennállása alatt.	- A tulajdonosok által a vállalkozás indulásakor bevitt pénzösszegek, amelyek csak további befektetések vagy kivonások révén változnak. - Olyan bevételek és kiadások, amelyek közvetlenül kapcsolódnak a tőkéhez. - Felhalmozott, fel nem osztott tiszta nyereség. - A nyereségből létrehozott tartalékok.

Forrás: Saját szerkesztés

Ukrajnában a számviteli rendszer reformja keretében az 1. számú Nemzeti Szabványnak megfelelően módosították a pénzügyi beszámolók felépítését és elnevezését, hogy azok megfeleljenek a nemzetközi számviteli standardoknak. A saját tőke a vállalkozás működésének egyik legfontosabb mutatója, mivel biztosítja a hosszú távú finanszírozást, és tükrözi a vállalkozás hitelképességét. Mielőtt a saját tőke

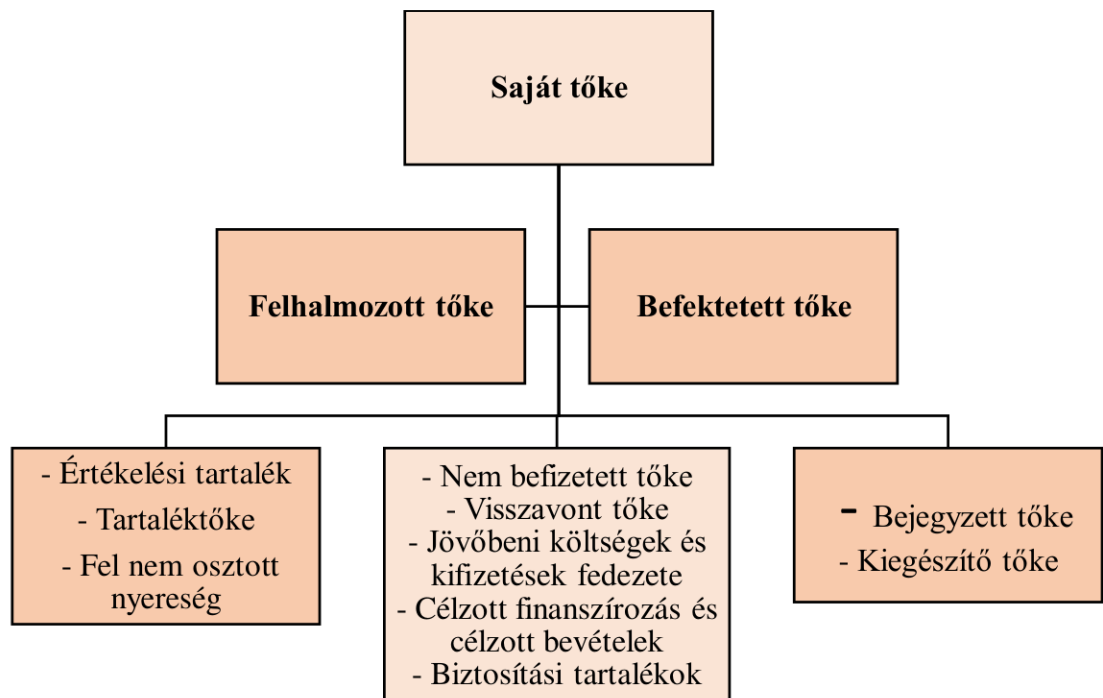
számveteli elszámolását elemeznénk, érdemes tisztázni a „saját tőke” fogalmának gazdasági jelentését.

A saját tőke a vállalkozás saját pénzügyi forrásainak összessége, amely a vállalkozás tulajdonát képezi, és az eszközök finanszírozására szolgál. A saját tőke összege úgy számítható ki, hogy az eszközök értékéből levonjuk a vállalkozás kötelezettségeit.

A saját tőke legfontosabb funkciói a következők:

- A vállalkozás létrehozásának és működésének finanszírozása;
- A vállalkozás felelősségének és pénzügyi garanciájának biztosítása;
- A működés finanszírozása és a likviditás fenntartása;
- Az irányítás és az ellenőrzés támogatása.

Az alábbi ábrán részletesebben is bemutatásra kerülnek a saját tőke különböző összetevői, valamint azok szerepe és jelentősége a vállalat pénzügyi helyzetében.

1.2. ábra. A saját tőke összetevői

A hatályos Nemzeti Számvetési Szabvány „A pénzügyi beszámoló általános követelményei” szerint a saját tőkét a következő elemekre osztják:

- **Résztvényes (bejegyzett) tőke** - a vállalkozás tulajdonosai által befizetett vagy bejegyzett alaptőke;
- **Kiegészítő tőke** - a vállalkozás további befektetésekből származó

forrásai;

- **Értékelési tartalékok** - a vállalat eszközeinek újraértékelése során keletkezett különbözetek;
- **Fel nem osztott nyereség (vagy le nem fedett veszteség)** - a vállalkozás működése során keletkezett, de még szét nem osztott eredmény;
- **Tartaléktőke** - a vállalat által létrehozott biztonsági vagy kötelező tartalékok;
- **Visszavont tőke** - a vállalat által visszavásárolt saját részvények;
- **Nem befizetett tőke** - a tulajdonosok által vállalt, de még be nem fizetett tőkerészek.

A saját tőke alapvető osztályozásának különböző megközelítéseit elemezve a következő általánosított osztályozást javasoljuk:

1. **Bejegyzett tőke**, amely az alábbi elemeket tartalmazza:

- Részvényes tőke;
- Alaptőke;
- Visszavont tőke;
- Nem befizetett tőke.

2. **Felhalmozott tőke**, amely az alábbi elemeket foglalja magában:

- További forrásból származó tőke: például extra befektetések;
- Tőke, amely térítésmentesen kapott eszközökből származik;
- Az alapítók által további befektetésként betett tőke;
- Az eszközök értékének újraértékeléséből származó tőke;
- Újrabefektetett tőke: a nyereség újra befektetése a vállalkozásba;
- Tartaléktőke: biztonsági vagy kötelező tartalékok;
- Fel nem osztott nyereség (vagy le nem fedett veszteség): a vállalkozás működése során keletkezett, de még nem szétosztott eredmény.

A saját tőke szerepe alapján látható, hogy annak nagysága meghatározza a tulajdonosok befolyását és függetlenségét a vállalat irányításában. Ugyanakkor a hitelezők számára a saját tőke a vállalat felelősségének és pénzügyi stabilitásának mércéje. Minél nagyobb a saját tőke, annál kisebb a vállalat adóssága a hitelezőkkel szemben, és ez hozzájárul a jobb kapcsolatokhoz mind jogi, mind magánszemélyekkel [1].

A modern szakirodalomban a „saját tőke” fogalmának számos értelmezése létezik (1.2. táblázat).

1.2 táblázat

Szerző	A kifejezés értelmezése
Butinyec F. F. [3, c. 742]	Saját tőke - a vállalkozás eszközeinek összértéke, amelyek a tulajdonában vannak és amelyeket az eszközei kialakítására használ.
Bezkorovajna L. V. [1, c. 952]	Saját tőke - a vállalkozás saját forrásai, amelyeket az alapítók befizettek vagy a tiszta nyereség reinvesztálásával keletkeztek, és amelyeket a vállalkozás eszközeinek kialakítására használnak pénzbeli vagy tárgyi formában.
Melnyik T. H., Dimnics V. V. [7, c. 665]	Saját tőke - a tulajdonosok befektetései, a vállalkozás saját forrásai, amelyek az alapítók befizetéseiből vagy a vállalkozásnál hagyott tiszta nyereségből származnak.
Horodnya T. A. [1, c. 951]	Saját tőke - a gazdasági javak felhalmozása és megőrzése pénzeszközök vagy reális tőketárgyak formájában, amelyeket a tulajdonosok vonnak be a gazdasági folyamatba egy befektetési cél érdekében, a bevétel megszerzése céljából, és amelyek egy olyan működési rendszerben vesznek részt, amely a piaci elveken alapul és idő-, kockázati és likviditási tényezőkkel függ össze.
Csebanova N. V., Vaszilenko J. A. [13, c. 537]	Saját tőke - a vállalkozás saját finanszírozási forrásai, amelyeket az alapítók befizetése vagy a tiszta nyereség reinvesztálása biztosít meghatározatlan időre, valamint ajándéktőke.
Tkacsenko N. M. [11, c. 623]	Saját tőke - a vállalkozás saját forrásai, amelyeket határozatlan időre fektettek be, vagy a vállalkozásnál hagytak az adózott nyereségből.

Forrás: Saját szerkesztés

Az 1.2. táblázatban szereplő „saját tőke” meghatározásait elemezve megállapítható, hogy a fogalom különböző módon értelmezhető.

Elsőként Arisztotelész vizsgálta a „tőke” kategóriát, aki azt a gazdagság prizmaként tekintette, és két típust különített el: a természetes gazdagságot és a felhalmozás eredményeként szerzett pénzt.

Melnyik T. H. és Dimnics V. V. szerint „történelmileg számos alapvető tőkeelmélet alakult ki:

- a merkantilisták pénzelmélete, amelynek képviselői a „tőke” fogalmát a „pénz”, „gazdagság” és „előlegek” fogalmaival azonosították;
- a klasszikus politikai gazdaságtan iskolájának naturalista elmélete, amely a tőkét a termelésbe történő befektetésként, az anyagi készletek egy részének vagy az ország vagyonának egy részének tekinti, tehát a tőke anyagi-tárgyi értelmezését adja;
- a monetaristák pénzügyi tőke elmélete, amely abszolutizálja a pénzügyi szféra szerepét a gazdaságban, és ennek megfelelően a pénzügyi (monetáris) tőkének tulajdonítja a fő szerepet;
- **az emberi tőke elmélete**, amelynek hívei úgy vélik, hogy az ember tudása, készségei, képességei, tehetsége és egyéb adottságai – a legfontosabb tényező bármely vállalat vagy ország gazdasági sikerében [15, c. 665].

Vannak olyan tudósok, akik a saját tőkét a vállalat tulajdonában lévő eszközök értékeként határozzák meg, amelyeket a jövőbeni gazdasági előnyök elérése érdekében használnak fel. Mások viszont a tőkét a vállalat saját forrásaival azonosítják, amelyeket a tagok befizetései révén szereztek meg.

Az 1. számú Nemzeti szabványnak megfelelően „Általános követelmények a pénzügyi beszámolóhoz” szerint - a saját tőke a vállalat eszközeinek azon része, amely a kötelezettségek levonása után megmarad [18].

A saját tőke részei a következők: bejegyzett (törzs-) tőke, értékelési különbözet, többlettőke, tartaléktőke, fel nem osztott nyereség (nem fedezett veszteség), visszavont tőke, ki nem fizetett tőke [18].

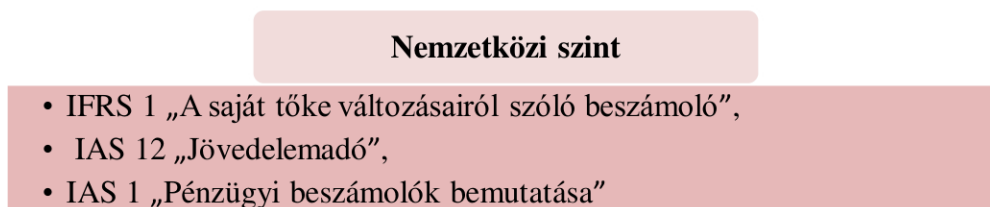
A saját tőke elszámolása a vállalat jogi formájától és az adott ország törvényeitől függ. A számviteli politika pedig az alapvető irányelveket tartalmazza, amelyek

meghatározzák, hogyan kell vezetni a könyvelést. Minden vállalatnak rendelkeznie kell egy ilyen szabályozó dokumentummal, hogy biztosítsa, hogy a pénzügyi adatokat helyesen és egységesen kezelik. Azaz a számviteli politika az alapja annak, hogyan történik minden pénzügyi tranzakció rögzítése a vállalatnál.

A jogszabályok szerint a vállalat önállóan határozza meg az könyvviteli politikáját, amelyet a vezető vagy az arra felhatalmazott szerv ad ki (5. cikkely, Ukrajna „A számviteli nyilvántartás és pénzügyi beszámolásról szóló törvénye” módosításokkal). Ebben a dokumentumban a gazdálkodó szerv választja meg, hogy mely számviteli standardok és előírások szerint működik, ami később befolyásolja a saját tőke összetevőit [12].

A saját tőke gazdasági fontossága és összetettsége megköveteli a helyes és megbízható könyvvitelt, valamint bármilyen formájú ellenőrzés végrehajtását, továbbá a saját tőke elemzését minden gazdálkodó szerv számára, ezáltal megerősítve a téma tanulmányozásának aktualitását. Ezért a saját tőke hatékony kezelése lehetetlen anélkül, hogy továbbfejlesztenék a könyvviteli módszertant és annak szervezését, mivel azok adatai nem csupán információs anyagot jelentenek a vezetés állapotáról és változásairól, hanem alapot adnak az ellenőrzés végrehajtásához is [28].

A saját tőke kialakításának és nyilvántartásának rendje függ a vállalat szervezeti és jogi formájától, valamint a hatályos jogszabályok előírásaitól, amelyek a minimális alapító tőke, tartalék tőke és egyéb tőke típusok nagyságára vonatkoznak. Összességében a saját tőke könyvviteli nyilvántartásának szabályozása több szintre oszlik (1.3 ábra, 1.4 ábra, 1.5 ábra).

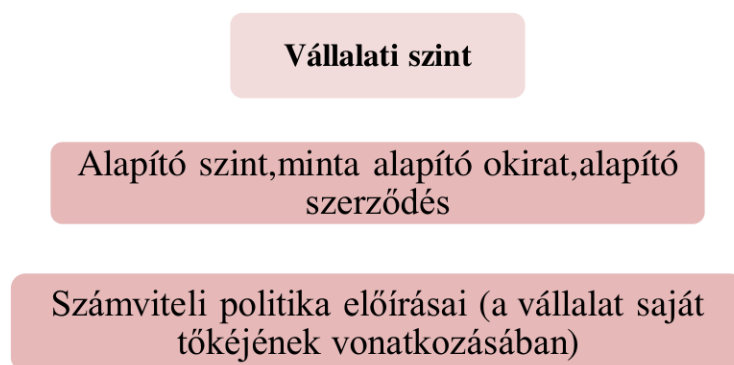
1.3. ábra. A saját tőke könyvviteli nyilvántartásának szabályozása nemzetközi szinten.

A nemzetközi szint meghatározza és nyújtja az általános elveket, alapokat és ajánlásokat a saját tőke könyvviteli nyilvántartására vonatkozóan világszinten.

A nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint a saját tőke összetevői a következők:

- a részvényesek által befektetett tőke;
- a részvények névértékén felüli tőke vagy kibocsátási bevétel;
- a valós piaci értéken történő átszámításból származó többlettőke;
- felhalmozott, el nem osztott tiszta nyereség; – tartalékok;
- a felosztott tiszta nyereség részeként keletkező tartalékok;
- a tőke fenntartására vonatkozó kiigazításokkal létrejövő tartalékok;
- bizonyos árfolyamkülönbségek.

A vállalati szint előírja a számviteli politika és az alapító okiratok rendelkezéseit, amelyekben a vállalat maga választja meg az alternatívákat, hogy kielégítse saját érdekeit a saját tőke könyvviteli nyilvántartásában.

1.4. ábra. A saját tőke számviteli szabályozása a vállalati szinten

A **nemzeti szint** a jogszabályok és a normatív dokumentumokban rögzített rendelkezések szabályozását foglalja magában, amelyeket az állam határoz meg (az állam alternatívákat sorol fel, vagy egyértelműen szabályozza a számvitel egyes kérdéseit).

A főbb jogszabályi aktusok a következők: Ukrajna törvényei és kódexei, Nemzeti Számviteli Standardok, utasítások, előírások, határozatok, valamint az Ukrajna Állami Adóhivatala által kibocsátott körlevelek.

Nemzeti szint

- ☐ Polgári, Gazdasági és Adótörvénykönyv (Ukrajna)
- ☐ Ukrajna törvénye a számvitelről és a vállalkozások pénzügyi beszámolójáról
- ☐ Ukrajna törvénye a részvénytársaságokról
- ☐ Ukrajna törvénye a gazdasági társaságokról

• Útmutató az eszközök, tőke, kötelezettségek és gazdasági műveletek számviteli számlatükreinek alkalmazásáról

Nemzeti Számviteli Standardok

1: A pénzügyi beszámoló általános követelményei, 2: Konszolidált pénzügyi beszámoló, 7: Tárgyi eszközök, 8: Immateriális javak, NSS 9: Készletek, 12: Pénzügyi befektetések, 21: Az árfolyamváltozások hatása, 24: Egy részvényre jutó nyereség

1.5. ábra. A saját tőke számviteli szabályozása nemzeti szinten

Az 1.5. ábra adatai alapján látható, hogy az állam csak a saját tőke számvitelének egyes aspektusait szabályozza, miközben széles körű variabilitást hagy meg. Ez lehetőséget biztosít a tulajdonosok számára, hogy az adott gazdálkodó egység tevékenységének sajátosságait, elsősorban a vállalkozás szervezeti-jogi formájának jellegzetességeit figyelembe véve, az optimális alternatív megoldást válasszák [29].

Ezért a vállalkozás a jogszabályi és normatív rendelkezések alapján ellenőrizheti gazdasági tevékenységének helyes végzését.

Az Ukrajna Gazdasági Törvénykönyve meghatározza a gazdálkodás alapelveit Ukrajnában, és szabályozza azokat a gazdasági kapcsolatokat, amelyek a gazdasági tevékenység szervezésének és végrehajtásának folyamata során alakulnak ki a gazdálkodó szervezetek között (ideértve a saját tőke és alaptőke képzésével, módosításával és felhasználásával kapcsolatos műveleteket, amelyek a gazdasági tevékenység eredményeként merülnek fel). Emellett meghatározza az értékpapírok kibocsátásának és megszerzésének feltételeit és eljárásait a gazdálkodó szervezetek számára.

Az Ukrajna Polgári Törvénykönyve szabályozza azokat a kapcsolatokat, amelyek a gazdálkodó szervezetek tevékenysége során merülnek fel (ideértve a gazdasági kötelezettségekkel és tartozásokkal kapcsolatos kérdéseket, amelyek a

vállalatirányítás folyamán keletkeznek). Meghatározza továbbá a gazdasági társaságok fogalmát, típusait, valamint azok vagyonának összetételét [31].

A Ukrajna adózási törvénye egyértelműen meghatározza a nyereségadóra vonatkozó adókulcsot, amely közvetlen hatással van a mérleg "Felhalmozott nyereség (el nem számolt veszteségek)" sorának nagyságára, és tisztázza az adóalanyt és az adózási tárgyat, meghatározza a vállalkozás nyereségét, valamint azt, hogy ki a adófizető. Az Ukrajna adózási törvénye nem tartalmazza a bruttó költségek és bevételek fogalmát. Ugyanakkor ez a jogszabály tartalmazza az adóalap és költségek meghatározásának és összetételének rendjét, amely lehetővé teszi minden vállalkozás számára, hogy a törvény szerint meghatározza az adózott nyereség összegét.

A saját és alaptőke nyilvántartásának alapvető jogszabályi alapját Ukrajna „A könyvviteli nyilvántartásról és pénzügyi beszámolókról szóló törvénye” képezi. Ez a törvény szabályozza Ukrajna könyvviteli nyilvántartásának jogi alapjait, megszervezését, vezetését és a pénzügyi beszámolók összeállítását. Ezt alkalmazzuk a saját tőke nyilvántartásának megszervezésével kapcsolatos kérdések tárgyalásakor [30].

Az Ukrajna „A részvénytársaságokról” szóló törvénye értelmében az alábbi típusú részvénytársaságok különíthetők el: nyilvános részvénytársaságok, amelyek nyilvános és magán részvénykibocsátást is végezhetnek, és magán részvénytársaságok, amelyek csak magán részvénykibocsátást végezhetnek. A részvénytársaságot egyetlen személy is alapíthatja, vagy egyetlen személy alkothatja, ha egyetlen részvényes megvásárolja az összes részvényt a társaságban.

Tehát, Ukrajna „A részvénytársaságokról” szóló törvényében világosan meghatározottak a nyilvános és magán vállalatok működésének különbségei [21].

1.2 A saját tőke gazdasági lényege és annak összetevői

A vállalkozás saját tőkéje a mérleg passzívumának első részének összegét jelenti, vagyis a vállalat eszközeinek könyv szerinti értékének és kötelezettségeinek

különbségét. A saját tőke főbb összetevői a jegyzett tőke, a tőketartalék, a tartaléktőke és a fel nem osztott nyereség. A jegyzett és a tartaléktőke nagyságáról szóló információk a vállalkozás alapító okiratában található. A saját tőke mutatója az egyik legfontosabb indikátora a vállalkozás hitelképességének. Ez képezi az alapot a vállalat pénzügyi függetlenségének, pénzügyi stabilitásának és szilárdságának meghatározásához.

A legtöbb vállalkozás számára a saját tőke alapvető eleme a jegyzett (nominális) tőke, amely a tulajdonosok vállalat eszközeihez történő hozzájárulásainak összege névleges értéken, az alapító okiratok szerint. A mérleg megfelelő tételében a tulajdonosok (résztevők) által a vállalat tőkéjébe befektetett eszközök összértéke jelenik meg, amely az alapító okiratokban rögzített. A jegyzett tőke összege, valamint annak növeléséről vagy csökkentéséről szóló döntés kötelezően bejegyzésre kerül a Gazdasági Egységek Állami Nyilvántartásába, és értékének meg kell egyeznie a pénzügyi kimutatások, különösen a mérleg adataival.

A különböző vállalkozásoknál a saját tőke egyik összetevője lehet a tagi tőke. Ez az összeg az olyan szervezetek számára van előírva, mint a hitelszövetkezetek, fogyasztási szövetkezetek, mezőgazdasági közösségi vállalatok és lakásépítő szövetkezetek, ahol az alaptőke a tagi hozzájárulásokból képződik. A tagi tőke a természetes és jogi személyek által önkéntesen elhelyezett pénzeszközök összessége, amelyek a társaság alapító okirataival összhangban a gazdasági és pénzügyi tevékenység végzésére szolgálnak [34].

A vállalat gazdasági tevékenységének fejlesztéséhez a tagok további önkéntes hozzájárulásokat tehetnek. Éves nyereségfelosztáskor, a taggyűlés döntése alapján, kötelező és további tagi hozzájárulásokra osztalékot számítanak, melyek a tőke növelésére visszakerülhetnek a tagokhoz.

A saját tőke egyik lényeges összetevője a tartalék, amely fontos szerepet tölt be a vállalkozás pénzügyi stabilitásának megőrzésében és jövőbeni fejlesztéseinek finanszírozásában. A tartalékok általános célja, hogy fedezetet nyújtsanak a vállalat esetleges veszteségeihez, valamint forrást biztosítsanak különféle beruházásokhoz,

fejlesztésekhez, vagy más célokra. Ezek a tartalékok eredetük szerint két fő típusba sorolhatók: tőketartalékokra és eredménytartalékokra [32].

A tőketartalékok olyan forrásokat jelentenek, amelyek nem a vállalkozás működéséből származó nyereségből keletkeznek, hanem például tulajdonosi befizetések, nem pénzbeli apport formájában bevitt eszközök, vagy a kibocsátott részvények névértékét meghaladó ellenérték útján jönnek létre. Ezek a tartalékok nem befolyásolják közvetlenül a tárgyévi eredményt, ugyanakkor erősítik a vállalkozás tőkeszerkezetét és biztosítják a hosszú távú működés stabil pénzügyi alapjait.

Az eredménytartalék viszont a vállalkozás tiszta, azaz adózott eredményéből képződik. Ide sorolható minden olyan összeg, amelyet a vállalkozás a nyereségből tartalékba helyez, és nem fizet ki osztalékként a tulajdonosok részére. Az ilyen tartalékokat a vállalkozás szabadon felhasználhatja, például beruházások finanszírozására, veszteségek pótlására vagy egyéb célokra. Léteznek azonban olyan eredménytartalékok is, amelyek meghatározott célokra vannak elkülönítve, és ezek felhasználása korlátozott, ilyen például a lekötött vagy fejlesztési tartalék [40].

A tartalékok képzése a vállalkozás gazdasági eredményein alapuló tudatos döntés eredménye, amelyet általában a tulajdonosok vagy a közgyűlés hagy jóvá. A tartalékképzés célja nemcsak az anyagi biztonság növelése, hanem az is, hogy a vállalkozás előre felkészüljön a jövőbeni kihívásokra vagy váratlan eseményekre. A tartalékok felhasználásának módját az adott tartalék típusa, valamint a vonatkozó jogszabályi és belső szabályozások határozzák meg.

A saját tőke következő eleme az eredménytartalék (nem fedezett veszteség). Ezen a mérlegpozíción jelenik meg vagy a vállalkozásba visszaforgatott nyereség, vagy a nem fedezett veszteség összege. A nem fedezett veszteség összege zárójelben szerepel, és levonásra kerül a saját tőke összegének meghatározásánál. Ezen a tételen mutatkozik a nyereség (veszteség), amely a vállalkozásban marad az összes adó, osztalékfizetés és tartaléktőkébe tett hozzájárulások után. Az eredménytartalék (veszteség) tartalmazhatja a vállalkozásba visszaforgatott nyereséget a beszámoló időszakból és a korábbi időszakokból [36].

A saját tőkéhez hasonlóan minősülnek azok a céltartalékok és kifizetések, amelyeket a vállalkozás saját forrásaiból képez, és amelyek bizonyos költségeinek fedezetéül szolgálnak:

- A személyi kifizetések biztosítása (tartalékképzés);
- Egyéb biztosítékok (garanciális javítás stb.);
- Célzott finanszírozás.

Elterjedt nézet, miszerint a saját tőke arányának 50%-on vagy annál magasabb szinten kell lennie. Csak ebben az esetben, a hitelezők véleménye szerint, a vállalkozás nagyobb valószínűséggel képes saját forrásaiból teljesíteni kötelezettségeit. Ezért a tőke ezen a szinten történő megőrzése a vállalkozás elsődleges feladata. A saját tőke nyilvántartásának alapvető célja a pénzügyi menedzsment rendszerének támogatása a tőke megőrzésére és a saját források kialakításának hatékony ellenőrzésére vonatkozó döntésekben.

A nem fedezett veszteség összege a beszámoló és a korábbi időszakokból zárójelben szerepel, és levonásra kerül a saját tőke mértékének meghatározásakor, hasonlóan az elvont tőkéhez. Az elvont tőke akkor keletkezik, ha a vállalkozás saját kibocsátású részvényeket (vagy részesedéseket) vásárol vissza a tulajdonosoktól annak érdekében, hogy azokat később töröljék vagy továbbértékesítsék. Az „Elvont tőke” pozícióban a megfelelő vállalati jogok tényleges beszerzési költsége jelenik meg. Az elvont tőke összege zárójelben szerepel, és levonásra kerül a saját tőke összegének meghatározásakor.

A vállalkozás saját tőkének lényegét annak funkciói tükrözik. Véleményünk szerint ezek közül kiemelhetők a következő alapvető funkciók:

- **A vállalkozás alapítása és működésbe léptetése** - a saját tőke, különösen az alaptőke, pénzügyi alapot biztosít egy új gazdasági szereplő működésének elindításához.

- **Felelősség és garancia funkciója** - mint már említettük, az alaptőke egyfajta hitelgaranciát jelent a vállalkozás hitelezői számára. A mérleg passzív oldalán szereplő saját tőkének az aktív oldalán a tiszta eszközök felelnek meg. Minél nagyobb a vállalkozás saját tőkéje, különösen az alaptőke, annál nagyobb veszteségeket képes elviselni anélkül, hogy veszélyeztetné a hitelezők érdekeit, így magasabb a vállalkozás hitelképessége.
- **Védelmi funkció** - míg az előző funkció a saját tőke és az alaptőke jelentőségét mutatja a hitelezők számára, addig a védelmi funkció azt mutatja be, milyen fontos a saját tőke a tulajdonosok számára. Minél nagyobb a saját tőke, annál jobban védett a vállalkozás a fennálló fenyegetésektől, mivel a saját tőke révén fedezhetők a vállalkozás veszteségei. Ha a veszteséges tevékenység miatt tartósan csökken a saját és alaptőke, a vállalkozás csőd szélére kerülhet.
- **Finanszírozási és likviditási biztosíték funkciója** - a saját tőkébe tett hozzájárulások, valamint az épületek, berendezések, értékpapírok és egyéb anyagi eszközök mellett készpénz is felhasználható. Ez felhasználható a vállalkozás működési és beruházási tevékenységének finanszírozására, valamint a kölcsönökkel kapcsolatos tartozások törlesztésére. Ez egyrészt javítja a vállalkozás likviditását, másrészt növeli a hosszú távú finanszírozás lehetőségét.
- **Osztalékok és vagyonfelosztás alapja** - az év során elért nyereség vagy osztalékként kerül kifizetésre a vállalkozás tulajdonosainak, vagy visszaforgatásra (az alaptőke vagy tartaléktőke növelésére). Az osztalékot általában meghatározott mértékben számítják ki a részvényesek (tagok) alaptőkéhez való hozzájárulásuk arányában.
- **Irányítási és ellenőrzési funkció** - a jogszabályok szerint a vállalkozás tulajdonosai részt vehetnek annak irányításában. A legfőbb döntéshozó szerv az akciós társaság vagy korlátolt felelősségű társaság taggyűlése, amely kijelöli a vezetői szerveket és a felügyelőbizottságot.

A vállalkozás saját tőkéjének abszolút és relatív nagysága a vállalkozás pénzügyi lehetőségeitől és a tőke struktúrájára vonatkozó választott politikájától függ. A vállalkozás működésének finanszírozása saját tőke révén alternatívát jelent a kölcsönszerzéshez képest. A saját tőke általi finanszírozás előnyei és hátrányai a funkciók, célok csökkentése és növelése alapján magyarázhatók [11].

1.3 táblázat

A saját tőke szerkezete és tartalma

№ з/п	A saját tőke cikkelye	Tartalom
1	Bejegyzett (részvénytársasági) tőke	- a részvénytársaságok esetében a részvények nyilvántartott értéke, vagy más vállalkozások esetében az alaptőke nyilvános összege, amely a társasági dokumentumokban van rögzítve; - a fizikai és jogi személyek által tett hozzájárulások összege, ha azt a társasági dokumentumok előírják; - egyéb bejegyzett tőke; - hozzájárulások a nem bejegyzett tőkéhez
2	Tőke az újraértékelésből	A befektetett eszközök és pénzügyi eszközök újraértékelésének összege
3	További tőke	Kibocsátási bevétel, ingyenesen megszerzett befektetett eszközök értéke, a tőke összege, amelyet az alapítók az alaptőkéhez képest többletként fektettek be, felhalmozódott árfolyamkülönbségek, amelyek a nemzeti előírások (szabványok) szerint a saját tőke részét képezik
4	Tartaléktőke	A vállalkozás által a hatályos jogszabályok vagy társasági dokumentumok szerint képzett tartalékok összege
5	Fel nem osztott nyereség (le nem fedett veszteség)	A vállalkozásba visszafektetett nyereség, vagy le nem fedett veszteség
6	Ki nem fizetett tőke	A tulajdonosok (részvényesek) tartozása az alaptőkéhez való hozzájárulásokkal kapcsolatban
7	Kivont tőke	A társaság által a saját részvényeseitől visszavásárolt saját kibocsátású részvények tényleges beszerzési költsége

1.3. A gazdálkodó egység saját tőkéjének számviteli szabályozása

A vállalkozás saját tőkéjének könyvelését és pénzügyi beszámolójának elkészítését az alábbi jogszabályok szabályozzák: „Ukrajna Gazdasági Törvénye”; „Ukrajna Polgári Törvénye”; Ukrajna „A gazdasági társaságok működéséről” szóló törvénye [9]. Ukrajna „A számvitelről és pénzügyi beszámolóról” szóló törvénye, amelyet Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa 1999. július 16-án fogadott el 996-XIV szám alatt, módosításokkal és kiegészítésekkel; A Számviteli Nemzeti Szabvány 1 „Általános követelmények a pénzügyi beszámolóra”, amelyet az Ukrajna Pénzügyminisztériuma 2013. február 7-én, 73-as számú rendeletével hagyott jóvá, módosításokkal és kiegészítésekkel [19].

A vállalkozás saját tőkéjének állapotáról és változásairól szóló információkat a következő pénzügyi beszámolók tartalmazzák: Mérleg (Pénzügyi helyzet kimutatása), A saját tőke változásairól szóló kimutatás, A pénzügyi eredményről szóló kimutatás (Összesített jövedelem kimutatása) és a Pénzügyi beszámoló kiegészítő jegyzetei. Ezeket a dokumentumokat a Számviteli Nemzeti Szabvány 1 „Általános követelmények a pénzügyi beszámolóra” szabályozza, amelyet az Ukrajna Pénzügyminisztériuma 2013. február 7-én, 73-as számú rendeletével hagyott jóvá [7].

A saját tőke a mérleg passzív oldalának első szakaszában, a „Saját tőke” alatt szerepel [16].

Új vállalkozás létrehozásakor kötelező meghatározni az alaptőke összegét. Ezen kívül egyes társaságok számára a törvény előírja annak minimális összegét. Általános szabályként az alaptőkébe történő hozzájárulás lehet pénzeszköz, értékpapírok, egyéb dolgok vagy vagyontárgyak, valamint más jogok, amelyek pénzbeli értékkel rendelkeznek. Az alaptőkébe történő hozzájárulások lehetséges típusai az alábbiak lehetnek:

- Pénzeszközök - mind nemzeti, mind külföldi valutában;
- értékpapírok (részvények, kötvények, takaré- és befektetési tanúsítványok);
- mozgó vagyon, azaz olyan vagyon, amelyet szabadon lehet mozgatni anélkül, hogy veszélyeztetné funkcionális célját; ez lehet egyéni

vagyon, járművek, berendezések, számítástechnikai eszközök, valamint olyan vagyon, amelyet fajtai jellemzők határoznak meg – nyersanyagok, különböző áruk, kilogrammokban mérve;

- ingatlan, azaz olyan tárgyak, mint épületek, létesítmények, lakások, földterületek, és egyéb objektumok, amelyek elmozdítása nélkülözhetetlen a használati céljuk megváltoztatása és értékük csökkenése nélkül;
- vagyoni jogok, különösen a vagyon használati joga, beleértve a földterületek használatát; szellemi tulajdonjogok (irodalmi és egyéb művészeti alkotások, számítógépes programok, adatbázisok, találmányok, hasznos modellek, védjegyek); részesedés a törzstőkében és egyéb jogok [17].

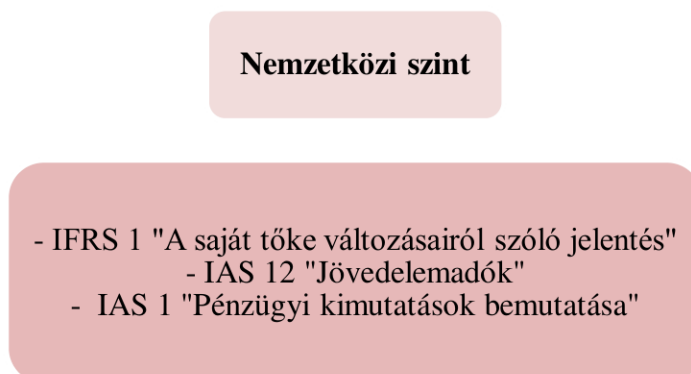
A gazdasági szervezetek alapító tőkéjének kialakításánál általánosan tilos használni:

- ❖ Állami költségvetési pénzeszközöket;
- ❖ Hitelből és zálogból származó eszközöket;
- ❖ Váltókat;
- ❖ Állami (önkormányzati) vállalatok vagyontárgyait, amelyeket a törvény (vagy a helyi önkormányzat döntése) szerint nem lehet privatizálni;
- ❖ Olyan vagyontárgyakat, amelyek a költségvetési intézmények operatív irányítása alatt állnak, ha azt törvény másként nem írja elő.

Miután meghatározták a alapító tőke összegét, a Kft.-t az alapítástól számított egy éven belül létre kell hozni, és ebben az időszakban minden alapítónak teljes mértékben be kell fizetnie a saját hozzájárulását az alapító tőkéhez.

A törzstőke kialakításának és nyilvántartásának rendje a vállalkozás jogi formájától, valamint a hatályos jogszabályok előírásaitól függ, amelyek meghatározzák a törzstőke, tartalékképzés és egyéb tőkefajták minimális összegét.

Összességében a saját tőke könyvelésének szabályozása több szinten történik, a saját tőke könyvelésének nemzetközi szintű szabályozása pedig az 1.6. ábrán látható.

1.6. ábra A saját tőke számviteli szabályozása nemzetközi szinten

A nemzetközi szint meghatározza és biztosítja az alapelveket, alapokat és ajánlásokat a saját tőke számviteli ábrázolására világszinten.

A nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint a saját tőke összetevői közé tartozik: a részvényesek által befektetett tőke; az alaptőkén felüli további tőke vagy kibocsátási bevétel; a túlértékelésből származó további tőke; felhalmozott, el nem osztott nettó nyereség; tartalékok; az elosztott nettó nyereség részét képező tartalékok; a tőke fenntartására vonatkozó kiigazításokkal rendelkező tartalékok; bizonyos árfolyamkülönbségek [6].

A nemzeti szint szabályozza az állam által előírt törvényeket és rendelkezéseket a normatív dokumentumokban (az állam meghatározza az alternatívákat vagy világosan szabályozza a számviteli kérdéseket). A fő jogszabályok közé tartoznak: Ukrajna törvényei és kódexei, a Nemzeti Számviteli Standardok, utasítások, rendelkezések és döntések, valamint az Ukrajnai Állami Adó- és Vámhatóság levelei.

Tehát a vállalkozás a jogszabályi és normatív előírások segítségével ellenőrizheti a gazdasági tevékenységének helyességét, amelyek meghatározzák az üzleti folyamatok végrehajtásának szabályait és követelményeit, valamint biztosítják a vállalkozás tevékenységének megfelelését a hatályos jogszabályoknak. Ez magában

foglalja a pénzügyi, adózási, munkaügyi és egyéb normákat, amelyek szabályozzák a vállalkozás működésének különböző aspektusait.

FEJEZET II. A SAJÁT TŐKE ELSZÁMOLÁSA AZ - NÉL

2.1. Általános jellemzése az : – nél

Az egy Ukrajnában bejegyzett korlátolt felelőségtársaság, amely hivatalosan **2014. május 8-án** kezdte meg működését. A vállalat fő tevékenységi köre az alkoholos italok, különösen a sör gyártása és annak nagy- és kiskereskedelmi értékesítése. Az alapítása óta a vállalat folyamatos fejlődésen ment keresztül, mind a gyártási kapacitások, mind a szervezeti felépítés tekintetében, hogy megfeleljen a modern piaci követelményeknek és biztosítsa termékei magas színvonalát.

A vállalat szervezeti struktúrája biztosítja a termelési, irányítási és adminisztratív feladatok hatékony ellátását. Az igazgató vezeti a vállalatot, munkáját a termelési igazgatóhelyettes támogatja. Külön menedzserek felelnek az értékesítésért, a logisztikáért, az adminisztratív ügyekért és a humán erőforrás menedzsmentért. A gazdasági döntések előkészítésében és pénzügyi elemzések elkészítésében gazdasági tanácsadó és számviteli, valamint elemző szakember vesz részt. Az értékesítést kereskedelmi ügynök támogatja, míg a termékek minőségének ellenőrzését a laborvezető és a laboráns végzi [3].

A társaság jegyzett tőkéje 10 000 000 hrivnya, ami komoly üzletfejlesztési szándékokat tükröz. A cég alapítói: (50%) és (50%), így a döntéshozatalban egyenlő befolyással rendelkeznek.

A saját tőke egy vállalkozás pénzügyi szerkezetének egyik legfontosabb eleme, amely azt az összeget jelenti, ami a vállalatban marad, miután minden külső kötelezettségét, hiteleit, szállítói tartozásait és egyéb pénzügyi kötelezettségeit teljesítette. Másképpen fogalmazva, a saját tőke a vállalkozás nettó vagyona, amely a tulajdonosok érdekeltségét tükrözi a cégben. Ez az összeg a vállalkozásban véglegesen rendelkezésre álló forrást jelenti, amely nem igényel visszafizetést, és amelynek célja a cég hosszú távú működésének biztosítása.

A saját tőke többféle forrásból tevődik össze. Az első ilyen forrás a tulajdonosok, illetve alapítók hozzájárulása, amely lehet pénzbeli és nem pénzbeli formában egyaránt. Ez a hozzájárulás a vállalkozás megalapításakor, illetve későbbi tőkeemelések alkalmával kerül a vállalat rendelkezésére, és az alaptőke vagy jegyzett tőke részét képezi. Ezt követően, a vállalkozás működése során elért nyereség is a saját tőkét gyarapíthatja, amennyiben azt nem osztják ki osztalékként a tulajdonosok között, hanem a vállalkozásban hagyják.

A működés során keletkező saját tőke tehát a gazdasági tevékenység eredményéből származó nyereségből képződik. Ez a nyereség először adózás után áll rendelkezésre, majd ebből levonásra kerülnek az esetleges osztalékfizetések és a tartalékképzésre fordított összegek. Ami ezeken felül megmarad, az tovább növeli az eredménytartalékot, ezáltal a saját tőke összegét is. Fontos megjegyezni, hogy a saját tőke ilyen formában való növekedése belső finanszírozásnak számít, mivel nem külső forrásból származik, hanem a vállalkozás saját gazdasági tevékenysége eredményeként jön létre.

A saját tőke stabilitása és mértéke alapvetően befolyásolja a vállalkozás pénzügyi helyzetét, hitelképességét, befektetési lehetőségeit, valamint azt is, hogy mennyire képes ellenállni a gazdasági nehézségeknek.

Az [] vállalat saját tőkéje több összetevőből áll, amelyek együtt biztosítják a vállalat pénzügyi stabilitását. A saját tőke főbb elemei közé tartozik az alapító tőke, amelyet a vállalat alapítói a cég létrehozásakor fizetnek be, és amely meghatározza a vállalat jogi és pénzügyi alapjait. Ezen kívül szerepel a további tőke, amely a vállalat működésének bővítése érdekében történő tőkebevonásból származik. A vállalat részvénykibocsátásából származó tőke szintén hozzájárul a tőkeszerkezethez, erősítve a pénzügyi alapokat. A nyereség, amely a vállalat működése során keletkezik, szintén a saját tőke részét képezi, amennyiben az nem kerül kifizetésre osztalékként, hanem a további fejlődés vagy tartalékképzés céljából marad a vállalatnál. Végül, a tartalék tőke, amelyet a vállalat előre elkülönít a váratlan költségek vagy veszteségek fedezésére, szintén az összesített saját tőkét alkotja.

A vállalat irányítását (ügyvezető) és (képviselő) látják el, ami hatékony menedzsmentet és a cég érdekeinek megfelelő képviseletet biztosít különböző területeken.

Az számviteli politikája egy belső irányítási dokumentum, amely meghatározza a vállalatnál alkalmazott számviteli elvek, módszerek és megközelítések alapjait az Ukrajna hatályos jogszabályainak megfelelően. A dokumentum rögzíti, hogy a vállalat a Pénzügyminisztérium által jóváhagyott nemzeti számviteli standardokat alkalmazza. A készletek kivezetésének értékelésére a súlyozott átlagköltség módszerét használják, a nyilvántartást pedig az alacsonyabb érték – a bekerülési érték vagy a nettó realizálható érték – alapján végzik.

A tárgyi eszközök értékcsökkenését a lineáris módszerrel számolják el a 7. számú számviteli standardnak megfelelően. A kis értékű tárgyi eszközök közé tartoznak azok az eszközök, amelyek értéke nem haladja meg a 2000 hrivnyát; ezeket értékcsökkenés elszámolása nélkül tartják nyilván. A vállalat nem képez céltartalékot kétes követelésekre, szabadságmegváltásra, szerződéses kötelezettségek teljesítésére vagy tevékenység megszüntetésére.

A vállalat bevételeit akkor számolják el, amikor a szolgáltatásokat vagy munkákat részben vagy teljesen elvégezték. A felmerülő költségeket külön nyilvántartásban, a működési költségek között rögzítik. Az általános költségeket – mint például a világítás, a fűtés vagy a vezetők fizetése – arányosan osztják el a különféle termékek vagy szolgáltatások között. A vállalati szabályzat pontosan meghatározza azt is, hogyan kell kiszámítani, hogy egy-egy termék vagy szolgáltatás előállításához mennyibe kerül.

A dokumentum meghatározza, hogy milyen mértékű eltérések számítanak jelentősnek ahhoz, hogy azokat a pénzügyi kimutatásokban közzé kelljen tenni. Emellett szabályozza az eszközök és kötelezettségek leltározásának folyamatát, a devizaárfolyam-különbözetek kezelését, valamint a külföldi valutában végzett elszámolások sajátos szabályait. A vállalat a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően egyszerűsített pénzügyi beszámolót készít. A számviteli politika dokumentumát a vállalat igazgatója és gazdasági tanácsadója hagyta jóvá. Ez a dokumentum képezi a

könyvvézetés alapját, és biztosítja annak következetességét, szakmai megalapozottságát, valamint a jogszabályi előírásoknak való megfelelését. A. Melléklet

A vállalat pénzügyi mutatói stabil növekedést jeleznek: 2024-ben a bevétele 18 788 300 hrvnya, a nettó nyeresége 455 500 hrvnya, eszközei 21 938 800 hrvnyát tettek ki, kötelezettségei pedig 4 871 800 hrvnyára rúgtak. Az alkalmazottak száma 19 fő volt.

A saját tőke nyilvántartásának szabályozási jogi kerete hierarchikus struktúrával rendelkezik, amely három fő szintből áll. Az első szint a nemzetközi szint. Ehhez a szinthez tartoznak olyan szabályozó dokumentumok, mint az IFRS 1 „A saját tőke változásairól szóló jelentés”, az IAS 12 „Adók a jövedelem után” és az IAS 1 „Pénzügyi beszámolók bemutatása”. Ezek a dokumentumok ajánlás jellegűek a saját tőke könyvviteli kezelésére vonatkozó módszerek és elvek tekintetében.

A második szint a nemzeti szint. Ez szélesebb jogi alapot ölel fel, és magában foglalja a következőket: Ukrajna Gazdasági Törvénykönyve, Ukrajna Polgári Törvénykönyve, Ukrajna Adó Törvénykönyve; Ukrajna „A számviteli és pénzügyi beszámolásról szóló törvénye”, „A gazdasági társaságokról szóló törvénye”, a „Részvény társaságok törvénye”, „A befektetési tevékenységről szóló törvénye”, „A tőzsdei és értékpapírpiaconról szóló törvénye”, „A vagyontárgyak, vagyoni jogok és szakmai értékelési tevékenység értékeléséről szóló törvénye”, „A jogi személyek, magánvállalkozók és társadalmi szervezetek állami nyilvántartásáról szóló törvénye”, a Nemzeti Számviteli Szabályok (Normák) 1 „A pénzügyi beszámolóra vonatkozó általános követelmények”, Nemzeti Számviteli Szabályok 7 „Tárgyi eszközök”, Nemzeti Számviteli Szabályok 8 „Immateriális javak”, a Nemzeti Számviteli Szabályok 9 „Készletek”, Nemzeti Számviteli Szabályok 11 „Kötelezettségek”, Nemzeti Számviteli Szabályok 12 „Pénzügyi befektetések”, Nemzeti Számviteli Szabályok 21 „A valutaárfolyamok változásának hatása”, Nemzeti Számviteli Szabályok 22 „Az infláció hatása”, Nemzeti Számviteli Szabályok 24 „Részvények nyeresége”, a „Részvény társaság alapító tőkéjének növelésére (csökkentésére) vonatkozó eljárásról szóló szabályozás”, a „Részvény társaság részvénykibocsátásának

(kibocsátásainak) nyilvántartásának eljárásáról szóló szabályozás”, a „Részvény társaságok saját tőkéjű részvényeinek megvásárlására, eladására és törlésére vonatkozó szabályozás”, Ukrajna Állami Adóigazgatási Hivatalának levele „A vállalatok és szervezetek pénzügyi-gazdasági helyzetének elemzésére vonatkozó módszertani ajánlásokkal kapcsolatban”, Ukrajna Állami Adóigazgatási Hivatalának levele „A vállalatadósság pénzügyi helyzetének elemzésére vonatkozó módszertani ajánlásokkal kapcsolatban a halasztás kérésekor”, a számviteli számlák használatának utasításai, a számlaterv és egyéb dokumentumok. Ezekben rögzítve vannak a törvényi előírások a törzstőke kialakításának jogi aspektusaira vonatkozóan, amelyek meghatározzák annak mértékét, összetételét, határidejét, a hozzájárulások befizetésének rendjét, az eszközök értékelését a befizetéskor és kivezetéskor, a részesedések változásának eljárását, a résztvevők felelősségét a hozzájárulások kötelezettségeinek megsértéséért, a számviteli rendszerek működtetésére vonatkozó elveket, valamint a saját tőke könyvviteli kezelésének alapvető szabályait.

A harmadik szint a vállalati szint. Ez tükröződik a társaság alapszabályában, az alapító okiratban és a számviteli politika szabályozásában. Ezek a dokumentumok alternatív kezdeményezést jelentenek a vállalat vezetési apparátusa számára [36].

A vállalat alapításának és működésének rendje nagyban függ a tulajdonosi formától és a jogi-szervezeti formától, amelyet Ukrajna jogszabályai szabályoznak. Ezáltal széleskörű jogi és szabályozási alapot határoznak meg a vállalat működésére [10].

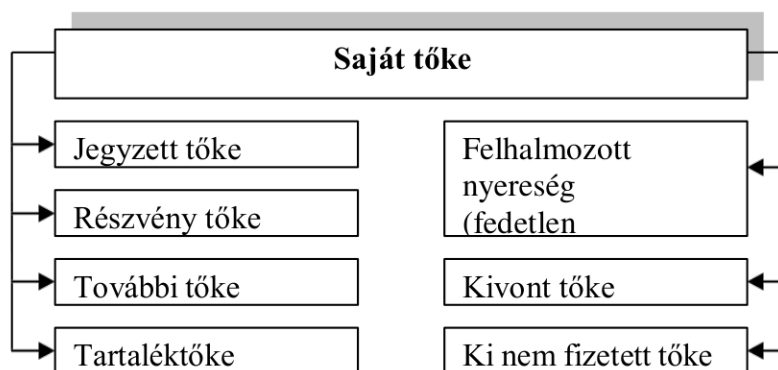
A saját tőke a korlátolt felelősségű társaság működésének alapvető finanszírozási forrása, és az vállalat eszközeinek nettó értékét tükrözi, miután levonták belőle a kötelezettségeket. A saját tőke struktúrája a pénzügyi beszámolóban a 4-es osztályú számlákon keresztül van ábrázolva, amelyek a „Saját tőke” kategóriába tartoznak.

2024-ben a saját tőke struktúrája és változásai a következőképpen alakultak:

A 40-es számla „Bejegyzett (részvényesi) tőke” kezdő egyenlege az időszak elején 10 000 000,00 UAH volt, forgalom nem történt, és a záró egyenleg az időszak végén ugyanúgy 10 000 000,00 UAH maradt.

2024-ben nem történt változás a törzstőkében. Ez azt jelenti, hogy a résztvevők nem tettek további befizetéseket a törzstőkéhez, és nem csökkentették azt.

A Nemzeti Számviteli Szabályok 2 „Mérleg” szerint a saját tőke struktúrája a következőképpen van ábrázolva a 2.1. ábrán.

2.1 ábra A saját tőke struktúrája

A tőkével kapcsolatos tranzakciók könyvelése csak azután történhet, hogy alaposan elemeztük azok lényegét, amelyek a tőkeelemek változásához vezetnek. Elsősorban figyelmet kell fordítani azokra az üzleti tranzakciókra, amelyek eszközök átvételével vagy átadásával, a befektetett eszközök értékelésének módosításával, valamint a pénzügyi eredmények meghatározásával kapcsolatosak. Éppen az ilyen tranzakciók vezetnek leggyakrabban a saját tőke változásaihoz. A vállalkozás könyvelési politikájának jellege, különösen a bevételek és veszteségek elismerésére, valamint az eszközök értékelésére vonatkozóan, nagymértékben meghatározza, hogy mennyire megfelelően kerül értékelésre a vállalkozás saját tőkéje.

2.2. A saját tőke elszámolásának módszerei korlátolt felelősségű társaságban

A jegyzett tőke, amelyet a 401-es "Jegyzett tőke" alszámlán vezetnek, a társaságok, állami és önkormányzati vállalatok bejegyzett törzstőkéjének nagyságát tükrözi. A törzstőke könyvelése a vállalkozás állami nyilvántartásba történő bejegyzésének napján kezdődik, és a vállalkozás nyilvántartásból való törlésének napján fejeződik be, amely a tevékenység megszüntetésének következménye. [20].

A saját tőke a vállalkozás működésének alapvető finanszírozási forrása. Az-nél a saját tőke könyvelése a könyvviteli szabályzatok (standardok) szerint történik, különösen a Nemzeti Számviteli Szabályok 1 "Általános követelmények a pénzügyi beszámolókhhoz", a Nemzeti Számviteli Szabályok 2 "Mérleg", a Nemzeti Számviteli Szabályok 5 "Saját tőke jelentés" és mások előírásaival összhangban.

A korlátolt felelősségű társaság (Kft.) saját tőkéjének alapját a tagok által teljesített vagyoni hozzájárulások képezik. A társaság jegyzett tőkéje a tagok részesedéseinek névértékéből áll, amelyek Ukrajna nemzeti valutájában kerülnek meghatározásra. A tagok részesedése százalékos formában is meghatározható, amelynek arányosnak kell lennie a részesedés névértéke és a jegyzett tőke összegéhez viszonyítva.

A tagok hozzájárulásai lehetnek pénzbeli, értékpapírokban megtestesülő, vagy egyéb vagyoni értékű eszközök formájában, amennyiben azt jogszabály nem tiltja. A társaság nem biztosíthat kölcsönt a tagok részére saját hozzájárulásuk teljesítéséhez, és nem vállalhat kezességet harmadik felek által nyújtott ilyen célú kölcsönökért sem. A nem pénzbeli hozzájárulásokat pénzürtékben kell meghatározni, amelyet a társaság valamennyi tagjának részvételével tartott közgyűlés egyhangú határozattal hagy jóvá.

Minden tagnak kötelessége a teljes vagyoni hozzájárulást a társaság állami nyilvántartásba vételétől számított hat hónapon belül teljesíteni, kivéve, ha az alapító okirat eltérően rendelkezik. A vonatkozó szabályok az alapító okiratban rögzíthetők, módosíthatók vagy törölhetők a tagok egyhangú döntésével. A hozzájárulás értéke nem lehet alacsonyabb a tag névleges részesedésének összegénél.

A társaság gazdasági tevékenységének sajátossága, hogy alapvető eszközeinek jelentős részét – mint például a termelési területeket, berendezéseket és szállítóeszközöket – bérli. Ez a megoldás csökkenti a kezdeti beruházási igényt, mérsékli a tőkelekötést, és növeli a működési rugalmasságot, amely közvetetten szintén hatással van a saját tőke kezelésére.

A fel nem osztott eredmény elszámolásának módszere

A fel nem osztott eredmény elszámolása a 44-es számú számlán történik. A vizsgált időszak elején a számla egyenlege 4 809 626,22 hrvnya volt. A debet forgalom összege 1 554 503,18 hrvnyát, míg a kreditforgalom 2 010 047,92 hrvnyát tett ki. Az időszak végén a számla egyenlege 5 265 170,96 hrvnyára növekedett.

2.1 táblázat

Fel nem osztott eredmény elszámolása

Gazdasági művelet tartalma	Dt	Kt	Összeg
A tárgyévi nyereséget elszámolták a fel nem osztott eredmény javára	791	44	2 010 047,92
Osztalékokat számoltak el a tulajdonosok számára	44	671	1 000 000,00
A nyereségadó elszámolása a fel nem osztott eredmény terhére	44	641	554 503,18

Forrás:Saját szerkesztés

Látható, hogy a vállalat a tárgyévben elért nyereségből csak egy részét fizette ki osztalékként a tulajdonosoknak, míg a fennmaradó részt visszatartotta a cégben, így növelve a saját tőkéjét. Ez azt jelenti, hogy a vállalat nem osztotta fel teljes egészében a nyereségét, hanem egy részét megtartotta, hogy később beruházásokra, fejlesztésekre és a működés biztonságosabbá tételére használhassa fel. Emellett a vállalat gondoskodott arról is, hogy a nyereség után fizetendő adót maradéktalanul rendezzék, ami a törvényi kötelezettségek pontos teljesítését mutatja.

A vállalat a tárgyidőszak során nyereségesen működött, amely pozitív pénzügyi eredményt tükröz a gazdasági tevékenységei alapján. Az elért nyereség nem teljes egészében került felosztásra vagy osztalékként kifizetésre a tulajdonosok számára, hanem annak egy részét a társaság a vállalaton belül tartotta. Ez az üzletpolitikai döntés azt jelzi, hogy a társaság tudatosan törekszik arra, hogy belső forrásait megerősítse,

pénzügyi függetlenségét növelje, valamint jövőbeni céljait saját forrásból is képes legyen finanszírozni.

A nyereség egy részének visszatartása, azaz a vállalatban való bennhagyása hozzájárul a saját tőke növekedéséhez, mivel ezen összeg az eredménytartalékban kerül elszámolásra. Ez nemcsak a vállalat vagyonát gyarapítja, hanem javítja annak pénzügyi stabilitását is, hiszen ez a visszaforgatott nyereség szükség esetén felhasználható jövőbeni beruházásokra, fejlesztésekre vagy akár a működési kockázatok fedezésére is.

Az, hogy a vállalat nem költötte el teljesen a nyereségét, hanem annak egy részét megtartotta, azt mutatja, hogy van saját megtakarítása, tartaléka. Ez fontos, mert ezek a belső tartalékok segíthetnek átvészelni a nehezebb időszakokat, például ha változik a gazdasági helyzet, csökken a bevétel, vagy váratlan kiadások merülnek fel. Az ilyen pénzügyi tartalékok azt is jelentik, hogy a cég nem szorul annyira külső segítségre vagy hitelekre, így önállóbban, stabilabban tud működni hosszú távon.

A ki nem fizetett tőke összegét azon tagok hozzájárulásának értékelése alapján határozzák meg, akik még nem teljesítették részesedésük befizetését a társaság felé. A hatályos jogszabályok szerint a részvényes köteles részvényei teljes névértékét megfizetni az alapító közgyűlés által meghatározott határidőn belül, de legkésőbb a részvénytársaság állami bejegyzését követő egy éven belül [33].

Amennyiben a részvényes nem teljesíti fizetési kötelezettségét a megadott határidőn belül, és az alapszabály másként nem rendelkezik, a késedelem időtartamára évi 10% mértékű késedelmi kamatot köteles fizetni a hátralékos összeg után. Ha a részvényes három hónappal a megállapított fizetési határidő lejártá után sem egyenlíti ki tartozását, a részvénytársaság jogosult az érintett részvényeket az alapszabályban meghatározott eljárás szerint értékesíteni.

A 2024-es évre vonatkozó forgalmi és egyenlegkimutatás alapján a

-nél a ki nem fizetett tőke a 46-os „Ki nem fizetett tőke” számlán a következőképpen alakult: az időszak elején a számla egyenlege 2 438 930 hrvny volt, míg a kreditforgalom összesen 1 994 000 hrvnyát tett ki. Az év végére a ki nem fizetett tőke összege 44 930 hrvnyára csökkent. Ez arra utal, hogy a társaság sikeresen

csökkentette a ki nem fizetett tőke összegét, ami a pénzügyi stabilitás növekedését és a belső tartalékok javulását jelzi.

Ez a számla egyfajta korrigáló szerepet tölt be a vállalat pénzügyi nyilvántartásában, hiszen lehetővé teszi, hogy a pénzügyi beszámolók felhasználói pontosabb és részletesebb képet kapjanak a jegyzett tőke mögötti valós értékről és annak fedezetéről. Más szóval, ez a számla segít megmutatni, hogy a vállalat által bejegyzett tőke mekkora részét fedezik ténylegesen a vállalat eszközei. Ezáltal átláthatóbbá válik a cég pénzügyi helyzete, és biztosítja, hogy a befektetők, hitelezők vagy más érintettek megalapozott döntéseket tudjanak hozni a vállalat pénzügyi stabilitásáról és megbízhatóságáról.

Ugyanakkor szükségessé válik az elszámolási politika megvitatása a saját tőke szempontjából, mivel a jogszabályi alapvetés közvetlen kapcsolatban áll az elszámolási politikával. Pontosabban, az elszámolási politika a jogszabályok által kifejezett normatív és jogi aktusok rendszerezett és értelmezett tükröződése.

Az elszámolási politika egy olyan módszerek és eljárások rendszere, amely meghatározza, hogyan kell vezetni a könyvelést és készíteni a pénzügyi beszámolókat a vállalat mindennapi tevékenysége során. Ezt a politikát a vállalat a jól bevált szabályok alapján választja, vagy saját igényeihez igazítja, figyelembe véve a tevékenysége sajátosságait.

A saját tőkére vonatkozó elszámolási politika főbb elemei a következőket tartalmazzák: a jegyzett tőke kialakításának módját, a jegyzett tőke felhasználásának és kezelésének szabályait, a bejegyzett tőke változtatásának rendjét, a tagok kilépésének folyamatát, az elsődleges dokumentumok kialakítását a saját tőke könyveléséhez, valamint a dokumentumkezelés rendszerezését a tőke képzése, felhasználása és módosítása érdekében [5].

Ha a jegyzett tőke a tagok további hozzájárulásaival növekszik, a társaság részesedésének névleges értéke növelhető olyan összeggel, amely megegyezik vagy kisebb, mint a tag további hozzájárulásának értéke. A társaság tagjai növelhetik a jegyzett tőkét anélkül, hogy további hozzájárulásokat tennének, a társaság felhalmozott nyeresége révén. Ha a jegyzett tőke növekszik a felhalmozott nyereségből anélkül,

hogy új hozzájárulásokra lenne szükség, a tagok összetétele és a tőkében való részesedésük aránya nem változik.

A társaság pénzügyi jelentéseinek auditálása a tagok kérésére az Ukrajna "Korlátolt és kiegészítő felelősségű társaságok törvénye" 41. cikkelye szerint történik.

A társaság dokumentumainak tárolása az Ukrajna "Korlátolt és kiegészítő felelősségű társaságok törvénye" 43. cikkelye szerint történik.

2.3. A saját tőkére vonatkozó számviteli-elemzési támogatás és jelentéskészítés

A vállalkozás nem működhet hatékonyan, ha nem rendelkezik világosan megszervezett belső ellenőrzési rendszerrel, amely biztosítja a könyvviteli nyilvántartás operativitását, a bizonylatok hiteles kezelését, az információk valósághű tükrözését és az irányítási ellenőrzési intézkedések szintjének emelését. A gazdaság gyors változásai miatt a vállalatoknak szükségük lett egy hatékony belső ellenőrzési rendszerre. Ez azért fontos, mert így tudjuk biztosítani, hogy minden a szabályok szerint történjen, és hogy a cég működése átlátható és biztonságos legyen. A belső ellenőrzés segít észrevenni és elkerülni a hibákat, csalásokat, illetve támogatja a cégvezetést abban, hogy jobb döntéseket hozzanak. Mivel a gazdasági környezet folyamatosan változik, ezért ezt az ellenőrzési rendszert is folyamatosan fejleszteni és hozzáigazítani kell az új kihívásokhoz. Napjainkban tehát nagyon fontos, hogy a vállalatok jól szervezzék meg a belső ellenőrzést, és rendszeresen végezzék el az ellenőrzéseket, hogy a cég működése mindig szabályos és hatékony legyen.

A vállalkozás saját tőkéjének összértéke, amely magában foglalja a nem felosztott nyereséget, a törzstőkét, a kiegészítő tőkét, a tartalékokat és egyéb tőkeformákat, dinamikus nagyságú, és változik a különböző belső (termelési volumen, költség stb.) és külső (kereslet, piaci árak, adópolitika stb.) tényezők hatására. Ezért,

figyelembe véve, hogy a saját tőke a vállalkozás eszközeinek képzésének és növelésének alapvető forrása, annak változásainak nem szabad véletlenszerűnek lenniük, hanem világosan szabályozniuk kell a vállalkozás működésének rendszerszintű irányítása során. Ugyanakkor a saját tőke hatékony kezelése nem lehetséges alapos ellenőrzés és elemzés nélkül a nagyságának és struktúrájának változásairól. [22].

2.2 táblázat

Analitikus mérleg eltérésekkel

Mérlegtétel	Időszak elején (ezer hrvnya)	Időszak végén (ezer hrvnya)	Eltérés (ezer hrvnya)	Eltérés (%)
ESZKÖZÖK				
Befektetett eszközök	1 853,1	1 674,4	-178,7	-9,64 %
Forgóeszközök	16 882,0	20 264,4	+3 382,4	+20,03 %
Eszközök összesen	18 735,1	21 938,8	+3 203,7	+17,10 %
FORRÁSOK				
Saját tőke	10 000,0	10 000,0	0,0	0,00 %
Fel nem osztott nyereség	4 810,1	5 265,2	+455,1	+9,46 %
Kötelezettségek	4 117,2	4 871,8	+754,6	+18,32 %
Források összesen	18 735,1	21 938,8	+3 203,7	+17,10 %

Forrás:Saját szerkesztés

Az eszközoldalon látható, hogy a befektetett eszközök értéke csökkent az időszak során, pontosabban 1 853,1 ezer hrvnyáról 1 674,4 ezer hrvnyára, ami mintegy 9,64%-os csökkenést jelent. Ez arra utal, hogy a vállalat leírta egyes hosszú távú eszközét, valamint kevesebb beruházást hajtott végre az adott időszakban.

Ezzel szemben a forgóeszközök értéke jelentősen növekedett, 16 882,0 ezer hrvnyáról 20 264,4 ezer hrvnyára, ami 20,03%-os növekedést jelent. Ez a növekedés

azt mutatja, hogy a cég több készletet halmozott fel, nőtt a követelések állománya és egyéb rövid távú eszközök értéke emelkedett.

Az eszközök összességében így 17,10%-kal, 18 735,1 ezer hrvnyáról 21 938,8 ezer hrvnyára nőtt, ami a vállalat vagyoni helyzetének bővülését jelzi. A forrásoldalon a saját tőke értéke változatlan maradt, 10 000 ezer hrvnyán, ami stabil tulajdonosi helyzetre utal, hiszen nem történt tőkeemelés vagy tőkecsökkenés.

A fel nem osztott nyereség viszont növekedett, 4 810,1 ezer hrvnyáról 5 265,2 ezer hrvnyára, ami 9,46%-os emelkedést jelent. Ez azt jelzi, hogy a vállalat a nyereség egy részét visszatartotta, és nem fizette ki osztalékként, ezzel erősítve a belső forrásait. A kötelezettségek összege is nőtt, 4 117,2 ezer hrvnyáról 4 871,8 ezer hrvnyára, ami 18,32%-os emelkedés. Ez arra utalhat, hogy a vállalat növelte külső forrásait, például hiteleket vagy beszállítói tartozásokat.

Az adatok azt mutatják, hogy a vállalat eszközei jelentősen bővültek, elsősorban a forgóeszközök növekedésének köszönhetően. A saját tőke stabil maradt, a nyereség visszatartásával pedig a vállalat megerősítette pénzügyi tartalékait. Ugyanakkor a kötelezettségek emelkedése azt jelzi, hogy a vállalat nagyobb mértékben támaszkodik külső forrásokra a működés finanszírozásához. Ez a kiegyensúlyozott növekedés a vállalat pénzügyi helyzetének egészséges alakulását tükrözi, bár a külső források növekedése miatt figyelmet érdemel a kötelezettségek kezelése.

A vállalkozás saját magának is kidolgozhatja a saját tőke összetevői feletti ellenőrzési rendszert, azaz megszervezheti a belső ellenőrzést. Ezen kívül, Ukrajna "Az állami felügyelet (ellenőrzés) alapelvei a gazdasági tevékenység területén" törvénye (2007.04.05, № 877-V) meghatározza a jogi és szervezeti alapelveket, az alapvető elveket és a gazdasági tevékenység területén végzett állami felügyelet (ellenőrzés) rendjét, azaz a külső ellenőrzést [27].

A belső ellenőrzés a vállalat vezetésének egyik fontos eszköze, amely azt a célt szolgálja, hogy a cég működése megfeleljen minden jogszabálynak, belső szabálynak és előírásnak. Ez az ellenőrzési rendszer a vállalaton belül működik, és folyamatosan figyelemmel kíséri a különböző tevékenységeket és folyamatokat. Segít abban, hogy a

dolgozók betartsák a törvényeket, a hivatalos állami előírásokat, a cég alapító okiratában foglaltakat, valamint a vezetők által hozott döntéseket.

A belső ellenőrzés különösen fontos a saját tőke szempontjából is, hiszen biztosítja, hogy a saját tőke elemei, az alaptőke, a tőketartalék, az eredménytartalék vagy az újra befektetett nyereség, a megfelelő módon legyenek kialakítva, elszámolva és ha szükséges, módosítva. A rendszeres ellenőrzés segít abban, hogy ne történjenek hibák vagy visszaélések a tőke kezelésében, és hogy minden változás dokumentálva és a szabályok szerint történjen [37].

A saját tőke állapotának ellenőrzését folyamatosan kell végezni, minden vállalati működési szakaszban:

- **Előzetes szakasz** - a szükséges dokumentumok (alapszabály, rendeletek és egyéb belső szabályzatok) előkészítése és jóváhagyása; az operatív szervek, a felügyelő bizottság, az auditor személyzetének kialakítása; a tulajdonosi közgyűlés jogkörének meghatározása; a nyereség elosztásának rendje; a vállalat vezetőjének kinevezése; a tulajdonos engedélye nélküli vagyonkezelés korlátozása és a vállalkozás átalakításának vagy megszüntetésének rendje;
- **Folyamatban lévő szakasz** - a pénzeszközök beérkezésének és felhasználásának, a pénzügyi fegyelemnek, a napi beszámolónak stb. az ellenőrzése;
- **Következő ellenőrzés** - az éves beszámoló ellenőrzése a termelési és pénzügyi gazdasági tevékenységről, azok eredményeinek értékelése, valamint a saját tőke struktúrájának növelésére és optimalizálására vonatkozó lehetséges tartalékok meghatározása [28].

A saját tőkével kapcsolatos műveletek ellenőrzéséhez információs és dokumentációs forrásokat kell alkalmazni. Az információs források között szerepelnek a tervezési és előrejelzési feladatok, valamint az érvényes jogszabályok. Különösen fontosak a következő jogszabályok és szabályozások: a vállalkozások eszközeinek, tőkéjének, kötelezettségeinek és gazdasági műveleteinek könyvviteli számlatervéhez kapcsolódó előírások, a könyvviteli számlaterv alkalmazásáról szóló utasítás, valamint

a különböző pénzügyi szabályok, mint például az Nemzetközi számviteli standard 1 „Általános követelmények a pénzügyi jelentésekhez”, a Számviteli standard 6 „A hibák kijavítása és a pénzügyi jelentések módosítása”, és más vonatkozó szabályok, amelyek a pénzügyi jelentések, a befektetések és a pénzügyi eszközök kezelésére vonatkoznak. Továbbá figyelembe kell venni Ukrajna vonatkozó törvényeit, mint például a „Tulajdon, vagyoni jogok és a szakmai értékelési tevékenység értékeléséről” szóló törvényt, a „Gazdasági társaságokról” szóló törvényt és az „Részvény társaságok” törvényét. Mindezek biztosítják a megfelelő jogi keretet és irányelveket a saját tőkével kapcsolatos ellenőrzési eljárásokhoz [13].

A dokumentációs források közé tartoznak azok az elsődleges könyvviteli dokumentumok, amelyek a saját tőkével kapcsolatos műveleteket igazolják. Ilyenek például az eszközök átvételét és átadását igazoló akták, a nyersanyagok átvételéről szóló bizonylatok, a bevételi pénztári rendelvevények, a banki kivonatok, a vállalati közgyűlés döntéseit tartalmazó rendeletek és határozatok, az alapító okiratok, a vagyontárgyak leltára, valamint a könyveléshez kapcsolódó igazolások és számítások. Emellett fontos szerepe van a szintetikus és analitikus könyvviteli nyilvántartásoknak, különösen a 4. osztályú számlák regisztereinek, a főkönyvnek, valamint a pénzügyi jelentéseknek, mint például a Mérleg (pénzügyi helyzet), a Pénzügyi eredményeket bemutató jelentés (összesített jövedelem), a Pénzeszközök áramlásának jelentése, a Saját tőke alakulásáról szóló jelentés, valamint a pénzügyi beszámolóhoz kapcsolódó mellékletek [28].

A belső ellenőrzés során minden gazdasági műveletet ellenőriznek a saját tőke különböző elemeinek szempontjából. Ezek közé tartoznak: a törzstőke, a kiegészítő tőke, egyéb kiegészítő tőke, a tartalék tőke, a nem felosztott nyereség, a nem fedezett veszteség, az eltávolított tőke, valamint a nem kifizetett tőke és más hasonló elemek.

A saját tőke ellenőrzését érdemes azzal kezdeni, hogy megvizsgáljuk a vállalat alapító okiratát és alapszabályát, mivel ezek tartalmazzák a saját tőke kialakítására és felhasználására vonatkozó fontos szabályokat. Emellett ellenőrizni kell, hogy időben megtartották-e a részvényesi közgyűléseket és a vezetőségi üléseket, és hogy ezek

megfeleltek-e a jogi előírásoknak, mivel ezek határozzák meg, hogyan használják fel a vállalat saját tőkéjét.

A tőke előzetes ellenőrzése lehetővé teszi két alapvető feladat megoldását a vállalat operatív irányítása során: ellenőrizni a pénzügyi-gazdasági művelet jogszerűségét és célszerűségét a tőke képzése és elhelyezése szempontjából (előzetes ellenőrzés), valamint értékelni az adott művelet várható hatását a pénzügyi állapot mutatóinak változására, és ezen alapulón megerősíteni vagy megcáfolni a művelet célszerűségét (előzetes elemzés) [8].

A tőke előzetes ellenőrzése, mint az operatív ellenőrzési-analitikai ciklus első szakasza, azzal kezdődik, hogy meghatározzuk minden művelet jogszerűségét: megvizsgáljuk, hogy a művelet megfelel-e a hatályos jogszabályoknak, a nemzeti és, ha szükséges, a nemzetközi számviteli szabványoknak, valamint a vállalat tőke mozgását szabályozó belső alapító dokumentumoknak. Az előzetes ellenőrzés minden olyan műveletre vonatkozik, amely a tőke mozgását befolyásolja, és magában foglalja a jogszerűség, célszerűség és a megfelelő összeg meghatározásának ellenőrzését, amelyet a jegyzett tőke létrehozására vagy növelésére, valamint annak csökkentésére vagy kivezetésére szánnak [26].

Az-nél a saját tőke analitikus könyvelése részletesen követi a társaság tagjainak részesedését, valamint a befizetett és még be nem fizetett tőke alakulását a beszámolási időszakok során. Minden egyes tulajdonos befizetéseit és tartozásait külön-külön nyilvántartják, így pontosan nyomon követhető, hogy mely tag milyen mértékben járult hozzá a vállalat saját tőkéjéhez. Emellett az analitikus könyvelés figyelemmel kíséri a felhalmozott, azaz megtartott nyereség felhasználásának irányait is, vagyis azt, hogy a vállalat a nyereség egy részét osztalékként kifizeti-e a tagoknak, vagy inkább visszaforgatja-e a működés és fejlesztés finanszírozására.

A könyvelési rendszer ezenkívül rögzíti a saját tőke összetételében bekövetkező változásokat is, biztosítva, hogy a pénzügyi jelentések pontosan tükrözzék a tulajdonosi struktúra és a tőke alakulását a különböző időszakokban. Így az analitikus könyvelés fontos szerepet játszik abban, hogy a vállalat pénzügyi helyzete

átlátható és megbízható legyen, és segíti a cég vezetését és a tulajdonosokat a döntéshozatalban.

Az [] mind szintetikus, mind analitikus könyvelést alkalmaz. A szintetikus könyvelést a 40-es "Jegyzett tőke", amely a tulajdonosok által a vállalat rendelkezésére bocsátott alaptőkét tartalmazza a 46-os "Nem kifizetett tőke" nyilvántartja az esetlegesen még be nem fizetett tőkerészeket valamint a 44-es "Fel nem osztott nyereség (nem fedezett veszteség)" a vállalat által elért, de még fel nem osztott eredményt vagy a korábbi időszakok veszteségeit tükrözi. Ezeknek a főkönyvi számláknak a vezetése biztosítja, hogy a saját tőkével kapcsolatos változások jól átláthatóak legyenek, és minden a szabályok szerint történjen. Így a pénzügyi jelentések megbízhatóak és pontosak maradnak.

Az analitikus könyvelés részletes, személyre szabott adatokat tartalmaz a vállalat minden egyes tulajdonosáról vagy tagjáról. Ez azt jelenti, hogy nemcsak összesített adatokat rögzít, hanem pontosan nyomon követi, hogy ki mekkora részesedéssel rendelkezik a jegyzett tőkében. Emellett feltünteti azt is, hogy az adott tag vagy tulajdonos mennyi pénzt fizetett be ténylegesen a cégnek, és mennyi még az, amit vállalt ugyan, de még nem fizetett be, ezt nevezzük nem kifizetett tőkének. Az analitikus nyilvántartás továbbá tartalmazza a fel nem osztott nyereséghez kapcsolódó részesedéseket is, amelyek alapján megállapítható, hogy az egyes tulajdonosok milyen mértékben jogosultak osztalékra, vagy mennyi összeget hagytak a cégben, hogy azt visszaforgassák a vállalat további működésének és fejlesztésének finanszírozására. Ez a részletes nyilvántartás alapvető fontosságú a tulajdonosi jogok pontos érvényesítéséhez, a pénzügyi átláthatóság fenntartásához, valamint a vállalat gazdasági helyzetének és a tulajdonosi struktúra változásainak nyomon követéséhez.

A vállalkozás pénzügyi helyzetének átfogó értékeléséhez elengedhetetlen a saját tőke összetételének és változásainak vizsgálata. Az [] 2024. évi saját tőkééről szóló jelentése alapján megállapítható, hogy a társaság jegyzett tőkéje 10 000 000 hrivnya, amelyet a két tulajdonos teljes egészében befizetett, így a tőke teljes mértékben kiegyenlített. A vállalkozás nettó nyeresége a tárgyévben 4 810,1 ezer hrivnya volt, amely a gazdasági tevékenység eredményességét és stabilitását tükrözi.

A társaság a keletkezett nyereségből 1 000 000 forintnyi összegben fizetett ki osztalékot a tulajdonosok számára, míg a fennmaradó 3 810,1 ezer forintnyi fel nem osztott nyereséggént a vállalkozásnál maradt, amely a jövőbeni fejlesztésekhez, beruházásokhoz, illetve tartalékok képzéséhez szolgálhat forrásként. A saját tőke többi összetevőjében – mint például a tőketartalék, az értékhelyesbítés vagy a tartaléktőke – nem történt változás, ami jellemző a kis- és középvállalkozásokra. Az év során nem került sor számviteli politika módosítására vagy hibák helyesbítésére sem, ami a vállalat számviteli rendszerének stabilitását igazolja. Összességében megállapítható, hogy a [REDACTED] saját tőkéje stabil, növekedést mutat, és megfelelő alapot biztosít a társaság további működéséhez és fejlődéséhez. B.Melléklet

3.1. A saját tőke és annak összetevőinek elemzési módszerei a társaságban

A gazdasági alany létrehozásához, fejlődéséhez és működéséhez szilárd alapra van szükség saját tőke formájában. Ez biztosítja az eszközök kialakítását és a vállalkozás gazdasági fejlődésének feltételeit. A megfelelő mértékű saját tőke megléte garanciát jelent a belső és külső érdekelt felek számára [24].

Bár a saját tőke a vállalkozás tőkéjének fontos része és a pénzügyi stabilitás mutatója, mégis az egyik leginkább félreértett fogalom. Ma már több megközelítés létezik e meghatározás értelmezésére, nevezetesen a számviteli és a gazdasági megközelítés.

A piaci mechanizmus kialakulása és a számviteli rendszer fejlődése óta a hazai kutatók a saját tőkét mint a számvitel tárgyát tanulmányozzák, az elszámolási standardoknak megfelelően [14].

A saját tőke az a pénz és vagyon, amely a vállalkozás tulajdonát képezi. Ez lehet az alapítók (tulajdonosok) által befizetett tőke, valamint a vállalkozás által megtermelt és fel nem használt nyereség. A saját tőke teszi lehetővé, hogy a cég önállóan működjön, és ne csak hitelekre támaszkodjon.

A []. mindazokat a pénzügyi forrásokat tartalmazza, amelyek a vállalkozáshoz tartoznak és nem tartoznak harmadik felekkel szembeni kötelezettségek közé. Ide tartozik a jegyzett tőke, a fel nem osztott nyereség, a tartalékok, valamint más elemek, amelyek a gazdasági tevékenység eredményeként keletkeznek.

3.1 táblázat**A saját tőke képződésének és változásainak könyvelése a []****Kft.-nél 2024-ben**

Nº	Gazdasági események tartalma	Dt	Kt	Összeg
1	Jegyzett tőke kialakítása	311	40	9 555 070,00
2	Meghatároztuk a be nem fizetett tőkét	46	40	444 930,00

A 3.1 táblázat folytatása

3	A beszámolási időszak végén fel nem osztott nyereséget számoltak el	79	44	5 265 170,96
---	---	----	----	--------------

A táblázat az C melléklet adatai alapján készült

A kötelezettségek a vállalkozás tartozásait jelentik külső felekkel szemben, például hitelezőkkel, szállítókkal, munkavállalókkal, állami hatóságokkal stb. A kötelezettségek rövid lejáratú (rövid távú) és hosszú lejáratú (halasztott) kötelezettségekre oszthatók. A rövid lejáratú kötelezettségek olyan fizetési kötelezettségeket jelentenek, amelyeket egy éven belül kell teljesíteni – például hitelek, szállítókkal vagy munkavállalókkal szembeni tartozások. A hosszú lejáratú kötelezettségek olyan tartozások, amelyeket több mint egy éven belül kell visszafizetni [23].

A kötelezettségek nyilvántartása nagyon fontos ahhoz, hogy a vállalkozás pontosan elszámoljon partnereivel és teljesítse az állammal szembeni kötelezettségeit. Minden tartozást időben rögzítenek a vállalat pénzügyi beszámolóiban, így biztosítva azok megfelelő kezelését és a pénzügyi kockázatok elkerülését. A Kft.-nél a saját tőke és a kötelezettségek könyvelése a pénzügyi számvitel keretein belül történik, ami magában foglalja a vállalat mérlegében bekövetkező változások folyamatos és rendszerezett rögzítését.

3.2 táblázat

**A 2024. évi termelési tevékenységének
finanszírozásával és biztosításával kapcsolatos elszámolások**

Nº	Gazdasági események tartalma	Dt	Kt	Összeg
1	Hosszú lejáratú kölcsönt kaptunk	311	50	2 246 700,00
2	Termelési készletek beérkezése	201	631	14 546 218,41
3	Bejegyeztük a jegyzet tőkét	46	40	10 000 000,00
4	A fel nem osztott nyereség elismerése	791	441	5 265 170,96

A táblázat az C melléklet adatai alapján készült

2024-ben a Az [redacted] -nél a saját tőkeszerkezete változatlan maradt: a jegyzett tőke továbbra is 10 000 000 UAH szinten állt, nem történt sem növekedés, sem csökkenés. A jegyzett tőke nyilvántartása a résztvevők eredeti hozzájárulásának rögzítésére korlátozódik, változtatás nélkül. A további és tartaléktőke kialakítása olyan források felhalmozását jelenti, amelyek célja a lehetséges kockázatok fedezése. A „Nem teljesített tőke” (46-os számla) kezdeti egyenlege 2 438 930 UAH volt. Az év folyamán 1 994 000 UAH összegű jóváírás történt ezen a számlán, így az év végére a nem teljesített tőke összege 44 930 UAH-ra csökkent. Ez azt mutatja, hogy az év során jelentősen csökkent a még be nem fizetett tőke összege, ami a vállalat pénzügyi stabilitásának pozitív alakulására utal.

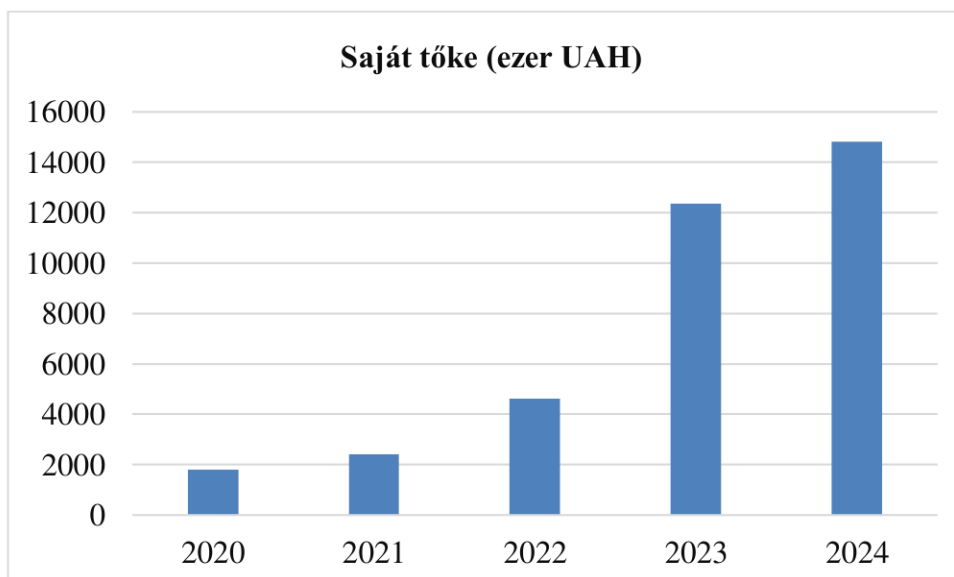
3.3 táblázat

A [redacted] 2024. évi ki nem fizetett jegyzett tőkéjének mozgásának elszámolása

№	Év	Gazdasági események tartalma	Dt	Kt	Összeg
1	2024	A ki nem fizetett tőke kezdeti összegének könyvelése	46	40	2 438 930,00
2	2024	A tagok által befizetett tőkerészek beérkezése a vállalat folyószámlájára	311	46	1 994 000,00
3	2024	A ki nem fizetett tőke összegének csökkenése az időszak végére	40	46	2 394 000,00

A táblázat az C melléklet adatai alapján készült

A [redacted] saját tőkéjének alakulása az elmúlt öt évben folyamatos növekedést mutat, ami pozitív tendenciára utal a vállalat pénzügyi stabilitásában és fejlődésében. A saját tőke 2020-ban még csak 1 813 ezer hrivnya volt, míg 2024-re elérte a 14 820 ezer hrivnyát, ami jelentős, több mint hétszeres növekedést jelent. Ez azt jelzi, hogy a vállalat képes volt hatékonyan növelni saját forrásait, ami hozzájárul a hosszú távú működés biztosításához és a pénzügyi függetlenség erősítéséhez. Az [redacted] saját tőkéjének folyamatos növekedését az elmúlt öt évben a következő ábra szemlélteti.

A saját tőkéjének alakulása 2020–2024 között

Forrás: Saját szerkesztés

Az -nél többféle módszert használnak a saját tőke elemzésére:

- **Horizontális elemzés** lehetővé teszi a tőkeszerkezet változásainak dinamikájának nyomon követését több évre visszamenőleg. Például az adatok szerint 2022-ben a saját tőke 11,3 millió hrvnyát tett ki, 2023-ban 12,8 milliót, míg 2024-ben 13,9 milliót, ami a növekedés pozitív irányát mutatja.
- **Vertikális elemzés** – a saját tőke arányának meghatározása a teljes forrásszerkezeten (mérlegfőösszegen) belül. Az elemzés szerint a saját tőke a mérlegfőösszeg 67,6%-át tette ki 2024 végén (összes forrás: 21 939 ezer UAH). Ez pozitív mutató, amely a pénzügyi függetlenségre utal. A saját tőke 67,6%-os aránya a mérlegfőösszegen belül azt jelzi, hogy a vállalat elsősorban saját forrásokból finanszírozza tevékenységét, és kevésbé támaszkodik külső hitelezőkre vagy kötelezettségekre. Ez megerősíti a vállalat pénzügyi stabilitását és rugalmasságát, hiszen kisebb a kockázata annak, hogy likviditási problémák vagy magas hitelkamatok miatt nehézségekbe ütközik. A magas saját tőke arány továbbá növeli a vállalat

hitelképességét, mert a hitelezők és befektetők biztonságosabbnak ítélik meg a céget, ami kedvezőbb finanszírozási feltételekhez vezethet a jövőben.

3.4 táblázat

Az ... saját tőkéjének dinamikája 2020 és 2024 között

Év	2020	2021	2022	2023	2024
Saját tőke (ezer hrvnnya)	1 813	2 421	4 616	12 371	14 820

Forrás: saját szerkesztés

A saját tőke pénzügyi elemzése során fontos szerepet játszanak bizonyos mutatószámok is, amelyek segítenek megérteni, milyen arányban támaszkodik a vállalat saját forrásokra, és mennyire hatékonyan használja fel ezeket. Két fontos mutató a függetlenségi mutató (önállósági mutató) és a sajáttőke-jövedelmezőség.

A függetlenségi mutató mutatja meg, hogy a vállalat forrásainak mekkora része származik saját tőkéből, vagyis mennyire független a hitelektől és más külső pénzügyi forrásoktól. A mutató képlete:

Saját tőke / Összes forrás

Az ... esetében 2024-ben a saját tőke 14 820 ezer hrvnnya volt, míg a vállalat összes forrása 21 939 ezer hrvnnya. Így a mutató értéke:

$14\,820 / 21\,939 \approx 0,676$, azaz 67,6%.

Ez azt jelenti, hogy a vállalat eszközeinek több mint kétharmadát saját tőkéből finanszírozza. Ez egy nagyon jó arány, mert azt mutatja, hogy a cég pénzügyileg stabil és nem függ túlságosan a hitelektől.

A másik fontos mutató a saját tőke-jövedelmezőség, vagyis ROE (Return on Equity), amely azt méri, hogy a cég mekkora nyereséget ért el a rendelkezésére álló saját tőkéből. A számítás képlete:

Nettó nyereség / Saját tőke

A 2024. évi nettó nyereség 6 631 129,35 hrvnnya volt, így:

$6\,631\,129,35 / 14\,820\,000 \approx 0,447$, vagyis 44,7%.

Ez nagyon magas érték, jelzi, hogy a [] hatékonyan használja fel a saját tőkéjét, és minden 1 hrivnya saját tőkére közel 45 kopijka nyereség jutott. Ez a befektetők és a vezetőség szempontjából is pozitív eredmény.

3.2. A gazdálkodó egység saját tőkéjének auditálásának és ellenőrzésének megszervezése

A vállalkozás stabil működése a saját tőke nyilvántartásának helyességétől függ. Ezért annak könyvvizsgálata az ellenőrzés egyik legfontosabb területe.

Az egyik legjelentősebb mutató, amely a vállalkozás pénzügyi helyzetét jellemzi, a saját tőke. Ezért annak képződésének és felhasználásának ellenőrzése kiemelkedő jelentőségű bármely gazdálkodó szervezet tevékenységének irányításában. A saját tőkére vonatkozó információknak alapul kell szolgálniuk a vállalkozás jövőbeni fejlődésére vonatkozó elemzések és előrejelzések elkészítéséhez. Ennek kapcsán jelentősen nőnek az elvárások a saját tőkére vonatkozó beszámolási adatok tartalmával és minőségével szemben [29].

A vállalat saját tőke kezelésének és felügyeletének rendszeres nyomon követése elengedhetetlen a pénzügyi átláthatóság biztosítása és a pénzügyi jelentések hitelességének fenntartása érdekében. A könyvvizsgálat és az ellenőrzés alapvető feladata a saját tőke tételeinek szabályos nyilvántartásba vétele, valamint a potenciális számviteli hibák és eltérések kiküszöbölése [39].

A [] esetében a saját tőke könyvelése a következő főkönyvi számlákon történik:

- 40 „Jegyzet tőke” - a tulajdonosok által hivatalosan vállalt tőkebefizetések teljes összege;
- 44 „Fel nem osztott nyereség” - az előző évek és a tárgyév után a vállalatban visszamaradt nyereség, amelyet nem fizettek ki osztalékként;

- 46 „Be nem fizetett tőke” - azon összeg, amelyet a tulajdonosok még nem fizettek be a vállalat részére.

A belső ellenőrzés megszervezése a következő lépéseket foglalja magában:

- a tulajdonosi hozzájárulások dokumentált rögzítése (bankszámlakivonatok, pénzügyi szerződések alapján);
- a könyvelési tételek időben történő és pontos rögzítése;
- az adatok összevetése a vállalat alapító dokumentumaival és a pénzügyi nyilvántartásokkal.

Az []-nél a könyvelési dokumentumok és pénzügyi adatok alapján megállapítható, hogy a vállalat jegyzett tőkéje 2023-ban és 2024-ben egyaránt 10 000 000 UAH maradt, tehát nem történt tőkeemelés vagy csökkentés.

A be nem fizetett tőke azonban jelentős csökkenést mutatott, ami a következő ábrán látható.

3.2 ábra

A be nem fizetett tőke a []-nél

Ez a változás azt jelzi, hogy a tulajdonosok az év során teljesítették tőkebefizetési kötelezettségeik nagy részét, ami nemcsak a könyvelés pontosságát, hanem a pénzügyi fegyelem meglétét is mutatja.

A fel nem osztott nyereség állománya szintén növekedett, jelezve, hogy a vállalat nyereségesen működik és a megtermelt eredményt nem vonják ki a működésből, hanem újra befektetik. 2024 végére ez az érték elérte az 5 265 170,96 UAH-t.

Az [REDACTED] saját tőkéjének auditálása során a vizsgálatot többféle módon lehet elvégezni.

Egyrészt belső audit keretében, amelyet a vállalat saját könyvelője vagy gazdasági vezetője végezhet el, másrészt külső, független könyvvizsgáló bevonásával, aki hivatalos módon ellenőrzi a pénzügyi kimutatások megbízhatóságát és pontosságát.

Az audit fő célja, hogy meggyőződjünk arról, hogy a tőkebefizetések a Társaság alapító okiratában meghatározott szabályoknak megfelelően történtek, vagyis a tulajdonosok által befizetett vagyoni hozzájárulások valóban rendelkezésre állnak és helyesen vannak elszámolva. Emellett ellenőrzik a nyereség pontos kimutatását, hogy az a megfelelő számlákon kerüljön elszámolásra, tükrözve a vállalat valós gazdasági eredményét. Végül az audit során alaposan áttekintik a beszámolóban szereplő számadatok valóságát és alátámasztottságát, hogy biztosítsák a pénzügyi kimutatások hitelességét és megbízhatóságát, így a [REDACTED] pénzügyi helyzete átlátható és korrekt módon jelenjen meg a tulajdonosok és a külső partnerek számára.

A vállalat bevételeinek alakulásának elemzése a 2022–2024 közötti időszakban pozitív növekedési tendenciát mutat a nettó bevétel tekintetében, bár a növekedés üteme fokozatosan lassul. 2022-ben a termékértékesítés nettó bevétele 9 870,4 ezer hrvny volt. 2023-ban ez 17 724,5 ezer hrvnyára emelkedett, ami 7 854,1 ezer hrvnyával (vagy +79,5%-kal) több az előző évhez képest. 2024-ben a vállalat bevétele elérte a 18 788,3 ezer hrvnyát, ami 1 063,8 ezer hrvnyával haladja meg a 2023-as értéket, ugyanakkor a növekedés üteme 6,0%-ra csökkent. Ez az ütemlassulás arra utalhat, hogy a vállalat fejlődési dinamikája mérséklődik, valószínűleg a piac telítettsége vagy külső gazdasági tényezők miatt.

Ugyanakkor 2024 végére a vállalat eszközei elérték a 21 938,8 ezer forintot, ami a vállalat erőforrás-potenciáljának jelentős növekedését jelzi.

A jövedelmezőség tekintetében 2024-ben csökkenés tapasztalható a legfontosabb mutatókban:

- az értékesítés jövedelmezősége 57,01%-kal,
- az eszközarányos jövedelmezőség 46,15%-kal,
- a saját tőke jövedelmezősége szintén 46,15%-kal mérséklődött.

Ez azt mutatja, hogy a bevételek növekedése ellenére a források hatékony kihasználása csökkent, amit a termelési költségek és az üzemi kiadások emelkedése okozott. A [] fizetőképességének elemzése magában foglalja az eszközök likviditásának vizsgálatát, vagyis annak felmérését, hogy a vállalat képes-e időben és teljes körűen eleget tenni rövid lejáratú kötelezettségeinek.

A jelentési időszakban az abszolút likviditási mutató 59-ről 12-re csökkent, ami jelentős visszaesést jelez a vállalat azon képességében, hogy azonnal rendezze rövid lejáratú kötelezettségeit; ez a mutató negatív tendenciát mutat, és az alapidőszak szintjének mindössze 20,34%-át éri el.

A gyors likviditási mutató a vállalat pénzügyi helyzetének egyik kulcsfontosságú mutatója, amely azt jelzi, hogy a vállalat milyen mértékben képes rövid lejáratú kötelezettségeit azonnal likvidde tehető eszközeiből, készpénzből, követelésekből vagy könnyen értékesíthető értékpapírokból fedezni. Az []

esetében ez a mutató a vizsgált időszakban rendkívül jelentős mértékben, 491,5-ről 12,5-re csökkent, vagyis 479 egységgel esett vissza. Ez 2,54%-os arányú változást jelent, ami komoly figyelmeztető jel lehet a vállalat számára. A drasztikus csökkenés azt mutatja, hogy a cég gyorsan mozgósítható forgóeszközei aránytalanul lecsökkentek a rövid lejáratú kötelezettségeihez képest, vagy pedig a kötelezettségek növekedtek meg hirtelen, ami szintén veszélyeztetheti a fizetőképességet. A vállalat nehezen tudja fedezni a rövid távú tartozásait anélkül, hogy készpénzhiányba ne ütközne. Egy ilyen mértékű visszaesés jelentős kockázatot hordoz magában a

likviditási válság kialakulása szempontjából, hiszen ha a vállalat nem képes időben eleget tenni kötelezettségeinek, az működési problémákhoz, hitelvesztéshez vagy akár csődhelyzethez is vezethet.

Ezzel szemben a teljes likviditási mutató (a táblázatban ismét „abszolút likviditási mutatóként” szerepel) 8-ról 10-re emelkedett, ami 125%-os növekedést jelent, és azt mutatja, hogy a vállalat megfelelő szinten képes fedezni kötelezettségeit az összes forgóeszközzel.

A [] autonómia (sajáttőke-arányos) mutatója 0,667 értéken maradt, amely meghaladja a normatív küszöböt ($>0,5$), és ez magas saját tőke arányú finanszírozást jelez a vállalatnál.

A pénzügyi függőségi mutató 0,5-ről 0,429-re csökkent, ami szintén pozitív jelzés, hiszen csökken a vállalat által igénybe vett idegen tőke aránya. Az []

[] egyre kevésbé támaszkodik külső forrásokra, ami erősíti a pénzügyi önállóságát, csökkenti a hitelfüggőséget, és mérsékli a külső pénzügyi kockázatokat.

A saját tőke mozgékonyági mutatója 0,917-ről 0,929-re emelkedett, ami arra utal, hogy a forgó tőke aránya nőtt a saját források szerkezetében. A vállalat saját tőkéjén belül egyre nagyobb hányadot képviselnek a rövid távon felhasználható eszközök, ami fokozza a pénzügyi rugalmasságot és a működéshez szükséges likviditást, így könnyebben képes reagálni a piaci változásokra vagy váratlan pénzügyi helyzetekre.

A saját forgóeszközökkel való fedezettségi mutató is nőtt (0,611-ről 0,619-re), ami a forgóeszköz-szükségletek stabil belső finanszírozását jelzi.

A vevőkövetelések forgási ideje a jelentési időszakban 18,8 nap volt, ami azt jelenti, hogy a vevők átlagos tartozáskiegyenlítési határideje nem haladja meg a hónapot. Ez kedvezőnek tekinthető, mivel a vállalat gyorsan képes pénzzé tenni követeléseit, ami pozitívan hat a működőtőke körforgására és a likviditási helyzetre.

A szállítói tartozások forgási ideje 42,9 nap, ami arra utal, hogy a vállalkozás képes fizetési haladékot igénybe venni. Ez az arány elfogadhatónak tekinthető, amennyiben a szerződéses kötelezettségek nem sérülnek.

A [] elosztatlan nyereségének és nettó pénzügyi eredményének dinamikájának elemzése 2023–2024 évekre

Mutatók	2023	2024	Abszolút eltérés, ezer hrvnya	Relatív eltérés, %
Fel nem osztott nyereség (felhalmozott veszteség) az év elején	3,3	58	54,7	1657,57
Nettó pénzügyi eredmény	3,3	54,7	51,4	1557,57
Fel nem osztott nyereség (felhalmozott veszteség) az év végén	3,3	58	54,7	1657,57

A táblázat az [] Mérlegének (Pénzügyi helyzetről szóló jelentésének) adatai alapján készült – Melléklet D

A [] tevékenységét a 2023–2024-es időszakban összességében a bevételek pozitív dinamikája és a pénzügyi stabilitás megőrzése jellemezte. Ugyanakkor a nettó árbevétel növekedése ellenére fokozatosan csökkennek a jövedelmezőségi mutatók, valamint a vállalkozás likviditása is visszaesett. Ez bizonyos belső nehézségekre utal, amelyek az erőforrások hatékony felhasználásával és a költségek ellenőrzésével kapcsolatosak. A likviditás csökkenése pedig negatívan befolyásolhatja a vállalkozás azon képességét, hogy pénzügyi kötelezettségeit időben teljesítse.

A fenntartható növekedés és a jövedelmezőség növelése érdekében szükséges olyan intézkedések bevezetése, amelyek az erőforrások felhasználásának optimalizálását, a költségek szigorúbb ellenőrzését, valamint a vállalat piaci pozíciójának megerősítését célozzák. Mindez hozzájárulhat a vállalkozás pénzügyi helyzetének megszilárdításához és versenyképességének biztosításához a mai piaci környezetben.

A vállalkozás pénzügyi helyzetének értékeléséhez a 2020–2024 közötti ötéves időszak legfontosabb tevékenységi mutatói kerültek elemzésre. Figyelembe vételre került a munkavállalók létszáma, a bevétel, a nettó nyereség, az eszközök, a pénzeszközök, a hosszú és rövid lejáratú kötelezettségek, valamint a saját tőke. Ez lehetővé teszi a vállalkozás fejlődésének dinamikájának átfogó értékelését, pénzügyi stabilitásának és az erőforrás-gazdálkodás hatékonyságának megítélését.

3.6 táblázat

A történeti mutatói

Mutatók	2020	2021	2022	2023	2024
A munkavállalók száma	-	21	21	22	19
Bevétel (ezer hrvnya)	7 947	9 870	20 390	17 725	18 788
Tiszta nyereség (ezer hrvnya)	720	607	2 195	246	456
Eszközök (ezer hrvnya)	6 418	8 415	12 713	18 735	21 939
Pénzeszközök és azok egyenértékesei (ezer hrvnya)	196	12	6	118	24
Hosszú lejáratú kötelezettségek (ezer hrvnya)	3 281	4 352	5 429	2 247	2 247
Rövid lejáratú kötelezettségek (ezer hrvnya)	1 323	1 642	2 669	4 117	4 872
Saját tőke (ezer hrvnya)	1 813	2 421	4 616	12 371	14 820

A táblázatos adatok elemzése azt mutatja, hogy a vizsgált időszak alatt a vállalat pozitív dinamikát mutatott a főbb pénzügyi mutatókban. A munkavállalók létszáma viszonylag stabil maradt, bár 2024-ben enyhe csökkenés figyelhető meg, amely összefüggésbe hozható a termelési folyamatok optimalizálásával vagy a vállalat szerkezetében bekövetkezett változásokkal.

A vállalat bevételei jelentősen nőttek, majdnem megduplázódtak 2020 és 2024 között, ami a termelési és értékesítési volumen bővülésére utal. Ugyanakkor érdemes

megjegyezni a nettó nyereség ingadozását, amely 2022-ben érte el a csúcspontot, majd 2023-ban jelentősen csökkent, valószínűleg külső vagy belső tényezők hatására.

A vállalat eszközei ebben az időszakban közel háromszorosára nőttek, ami arra utal, hogy a cég befektetett a termelés fejlesztésébe. Ezzel párhuzamosan a pénzeszközök és azok egyenértékesei ingadoztak, ami összefügghet a pénzmozgások sajátosságaival és azzal, hogy a vállalat hogyan kezeli likviditását.

A hosszú lejáratú kötelezettségek 2023-ban jelentősen csökkentek, és azóta is stabil szinten maradtak – ez pozitív jel, hogy a vállalat mérsékelte adósságterhelését. Ugyanakkor a rövid lejáratú kötelezettségek növekedtek, ezért a cégnek érdemes figyelmet fordítania rövid távú tartozásainak kezelésére.

A vállalat saját tőkéje jelentősen növekedett, ami a pénzügyi stabilitás javulását és a gazdasági pozíció megerősödését jelzi.

3.3. A saját tőke felhasználásának hatékonysága korlátolt felelősségű társaságban (Kft.) a vezetői döntések meghozatalához

Az erőforrások hatékony felhasználása bármely vállalat sikeres működésének kulcsfontosságú tényezője. A [] gazdálkodása során aktívan hasznosítja a tárgyi, munkaerő és alapvető termelési erőforrásokat, amely a vállalat pénzügyi eredményeiben is megmutatkozik.

A 2020–2024 közötti pénzügyi jelentések alapján a vállalat bevételei folyamatosan növekedtek. 2024-ben a bevétel elérte a 18 788 ezer hrvnyát, ami 6%-kal haladja meg a 2023-as év eredményét. Ez arra utal, hogy az anyagi erőforrásokat hatékonyan használták fel, és a sörgyártási tevékenység stabilan működik. Azonban a hatékonyság további javítása érdekében ajánlott az alapanyag- és készletgazdálkodás optimalizálása, ami segíthet a tárolási költségek csökkentésében, valamint a forgóeszközök gyorsabb forgásának elősegítésében.

A munkaerővel kapcsolatban a vállalat létszáma 19–22 fő között ingadozott. 2023-ban, bár a létszám 19 főre csökkent, a vállalatnak sikerült megtartania a termelési

volumeneket, ami a munkaerő termelékenységének növekedésére utal. 2024-ben a dolgozók száma visszaállt 21 főre, ami a bevételek növekedésével együtt azt mutatja, hogy a munkaerőpotenciált ésszerűen hasznosítják. A hatékonyság további javítása érdekében célszerű ösztönző rendszereket bevezetni, a dolgozók képzését támogatni, valamint optimalizálni a szervezeti folyamatokat.

Különös figyelmet érdemel a vállalat tárgyi eszközeinek használatának elemzése. A [] összes eszközértéke 2024-ben 21 939 ezer forintot tett ki, ami majdnem háromszorosa a 2020-as évinek. Ez aktív beruházásokra és a gyártókapacitások bővítésére utal. A saját tőkével fedezett befektetett eszközök aránya 2024-ben elérte a magas, 885,11%-os szintet, ami a vállalat erős pénzügyi autonómiáját jelzi. Ez a mutató azt mutatja, hogy a vállalat képes hosszú távú eszközeit önállóan finanszírozni, anélkül, hogy jelentős külső forrásokat kellene bevonnia.

A vállalat saját tőkéjének folyamatos növekedése jelentős mértékben hozzájárult pénzügyi stabilitásának erősítéséhez és gazdasági helyzetének javulásához. A magas saját tőke arány lehetővé teszi, hogy a [] kevésbé függjön külső forrásoktól, csökkentve ezzel az eladósodottságot és növelve a pénzügyi autonómiát. A felhalmozott nyereség újrabefektetése tovább erősíti a vállalat beruházási képességeit, ami elengedhetetlen a versenyképesség fenntartásához és a hosszú távú növekedéshez.

Összességében a [] erőforrásainak hatékony felhasználását vizsgáló elemzés pozitív dinamikát mutatott. A vállalat képes alkalmazkodni a változásokhoz, hatékonyan kihasználni a meglévő erőforrásokat és fenntartani a stabil növekedést. Ugyanakkor a fenntartható fejlődés érdekében indokolt folytatni az anyagköltségek hatékonyságának javítását, a személyzet motiválását és a tárgyi eszközök modernizálását.

KÖVETKEZTETÉS MAGYAR NYELVEN

A kutatás eredményeként megállapítást nyert, hogy a saját tőke a vállalkozás pénzügyi működésének egyik kulcseleme, amely jelentősen befolyásolja a pénzügyi függetlenséget, a stabilitást és a fizetőképességet a gazdasági egységnek. A saját tőke hatékony kialakítása, nyilvántartása, ellenőrzése és elemzése elengedhetetlen feltétele a gazdasági szereplők fenntartható fejlődésének a mai gazdasági kihívások közepette. Az elméleti elemzés lehetővé tette a saját tőke fogalmának, összetevőinek és funkcióinak rendszerezését.

A tudományos források tanulmányozása során kiderült, hogy az audit és a belső ellenőrzés területén még számos olyan kérdés van, amely további kutatást és fejlesztést igényel, különösen a mikro- és kisvállalkozások vonatkozásában. A saját tőke számvitelét szabályozó jogszabályi és normatív háttér viszonylag egyértelműen meghatározott, ugyanakkor a gyakorlatban szükség van az információk részletesebb analitikus rendszerezésére.

A saját tőke összetevői a következők: alaptőke, tartaléktőke, befizetett tőke, egyéb további tőke, fel nem osztott nyereség (nem fedezett veszteségek), be nem fizetett tőke, visszavont tőke.

A saját tőke nyilvántartásának vizsgálata a []-nél igazolta, hogy a vállalkozás betartja az előírásokat, pénzügyi beszámolói tükrözik a saját tőke szerkezetében és volumenében bekövetkező változásokat. A horizontális és vertikális elemzés pozitív tendenciát mutatott: a saját tőke folyamatos növekedést mutat, amit az eredménytartalék növekedése és a pénzügyi autonómia szintjének emelkedése is alátámaszt. A pénzügyi mutatók, mint például a pénzügyi függetlenség mutatója, a manőverezőképesség és a saját tőke jövedelmezősége – kiszámítása lehetővé tette a vállalati erőforrások felhasználásának hatékonyságának értékelését. Az eredmények igazolják a vállalat pénzügyi stabilitását, amely kulcsfontosságú a stratégiai döntések meghozatalához. Ugyanakkor a nyereség ésszerű és hatékony felhasználása, a tartaléktőke képzése, valamint a vevőkkel szembeni követelések csökkentése biztosítja a vállalkozás pénzügyi stabilitását és a tőke hatékony irányítását.

A szakdolgozat gyakorlati jelentősége abban rejlik, hogy a kutatás eredményei felhasználhatók a saját tőke kezelési rendszerének fejlesztésére a vállalatoknál, a pénzügyi beszámolók javítására, valamint az erőforrások hatékonyabb kihasználására.

Összefoglalva elmondható, hogy a kutatás során a kitűzött célokat sikerült elérni, a feladatokat maradéktalanul teljesíteni, a vizsgált vállalkozás saját tőkéjének valós helyzetét elemezni, valamint megalapozott javaslatokat kidolgozni a hatékonyabb tőkemenedzsment érdekében. Az elért eredmények mind elméleti, mind gyakorlati szempontból értékesek, a kutatás pedig a szerző hozzájárulását jelenti a korszerű számviteli-elemzési gyakorlat fejlődéséhez.

ВИСНОВКИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

У результаті проведеного дослідження було встановлено, що власний капітал є ключовим елементом фінансового забезпечення діяльності підприємства, який впливає на рівень його фінансової незалежності, стабільності та платоспроможності суб'єкта господарювання. Його ефективне формування, облік, контроль та аналіз є необхідною умовою сталого розвитку підприємства в умовах сучасного економічного середовища. Проведений теоретичний аналіз дозволив систематизувати підходи до сутності власного капіталу, його складових та функцій.

Складовими власного капіталу є: статутний капітал, резервний капітал, додатково вкладений капітал, інший додатковий капітал, нерозподілений прибуток (непокриті збитки), неоплачений капітал, вилучений капітал.

Вивчення наукових джерел показало, що аналіз та внутрішній контроль в цій сфері потребує подальшого дослідження і вдосконалення, особливо у контексті мікро- та малого бізнесу. Законодавча та нормативна база, на яку спирається облік власного капіталу, є достатньо чітко регламентованою, проте на практиці існує потреба в більш детальній аналітичній систематизації інформації.

Дослідження організації обліку власного капіталу у [] засвідчило, що підприємство дотримується встановлених норм, а звітність відображає основні зміни у структурі та обсягах власного капіталу. Горизонтальний та вертикальний аналіз виявили позитивну динаміку: власний капітал має стійку тенденцію до зростання, що підтверджується збільшенням нерозподіленого прибутку, а також підвищенням рівня фінансової автономії. Розрахунок фінансових коефіцієнтів, таких як коефіцієнт фінансової незалежності, коефіцієнт маневреності та рентабельність власного капіталу – дозволив зробити висновок про ефективність управління ресурсами підприємства. Показники підтверджують стабільний фінансовий стан, що є важливим фактором у прийнятті стратегічних рішень. Водночас пропонується ведення аналітичного обліку по внесеним коштам в розрізі засновників,

раціональне та ефективне використання прибутку, формування резервного капіталу, зменшення дебіторської заборгованості при розрахунках з покупцями, забезпечить фінансову стійкість підприємства та ефективне управління капіталом.

Практичне значення кваліфікаційної роботи полягає в тому, що результати дослідження можуть бути використані для вдосконалення системи управління власним капіталом на підприємствах, покращення фінансової звітності та підвищення ефективності використання ресурсів.

Підсумовуючи, можна зазначити, що під час дослідження було досягнуто поставленої мети, виконано всі завдання, проаналізовано реальний стан власного капіталу досліджуваного підприємства та надано обґрунтовані пропозиції щодо підвищення ефективності його управління.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. A saját tőke összetevői és osztályozása URL:
<https://dspace.nuft.edu.ua/server/api/core/bitstreams/1e2f2e48-6bd4-4c67-8c4d-f97ca9f8aa96/content>
2. A saját tőke szervezésének módszertani alapjai URL:
<http://socrates.vsau.org/b04213/html/cards/getfile.php/17461.pdf>
3. A számvitelről és pénzügyi beszámolókról szóló törvény URL:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>
4. Mazurcsak V.A. – A saját tőke számvitelének és elemzésének kérdései
https://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/3162/1/%D0%9C%D0%B0%D0%B7%D1%83%D1%80%D1%87%D0%B0%D0%BA%20%D0%92.%D0%90..pdf?utm_source=chatgpt.com
5. Saját tőke, annak funkciói és összetevői URL:
<https://buklib.net/books/23257/>
6. Ukrajna törvénye „A számvitelről és pénzügyi beszámolókról” URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
7. Ukrán Nemzeti Tudományos Könyvtár digitális információs portálja URL:
<http://www.nbuv.gov.ua/>
8. Безкоровайна Л. В. Особливості обліку власного капіталу на підприємствах. Глобальні та національні проблеми економіки. 2015. Вип. 4. С. 950-954.
9. Білуха М.Т. Теорія бухгалтерського обліку: [Підручник для студ. екон. спец.] / М. Білуха – К.: Вид-во Київ. нац. екон. ун-ту, 2000. – 692 с.
10. Брік С. В. Порядок обліку власного капіталу підприємства та шляхи його удосконалення/ С.В. Брік, Є.М. Рудковська // Вісник НТУ «ХПІ». 2015. № 59 (1168).-С.134-137.
11. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах : [Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності «Облік і аудит» у 2-х т.]. Київ : ТОВ «Ліра – К», 2006. 640 с.

12. Вдовиченко К.М. Сутність власного капіталу та особливості його обліку на підприємстві URL: <https://www.sworld.com.ua/konfer42/104.pdf>.
13. Воськало В.І. Контроль операцій із складовими власного капіталу [електронний ресурс] / В.І. Воськало, Н.М. Воськало // Науковий вісник НЛТУ України. – 2012. – Вип. 22.13. – С. 169–177.
14. Воськало М.В. Документування операцій з обліку капіталу / М.В. Воськало // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19.11 – С.126–134
15. Гудзенко Н.М. Звіт про власний капітал: складання та шляхи удосконалення/Н.М.Гудзенко,Т.П.Горобець. URL: http://www.rusnauka.com/8_NND_2010/Economics/60336.doc.htm.
16. Дідоренко, Тетяна. Проблемні аспекти інноваційного розвитку економіки вітчизняних підприємств [Текст] / Тетяна Дідоренко, Святослав Паряк // Обліково-аналітичне та правове забезпечення інституційних секторів економіки України в умовах євроінтеграції та інноваційного розвитку : зб. наук. праць всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю [м. Тернопіль, 30 берез. 2017 р.] / редкол. : Р. Ф. Бруханський, І. М. Белова, А. Гасьор [та ін.]. - Тернопіль : Крок, 2017. - С. 153-155.
17. Закон України «Про господарські товариства» № 1576-XII від 19.09.1991 URL:
18. Закон України про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.99р. № 996-XI
19. Іщенко Я.П., Галайда Л.В. Теоретичні основи формування власного капіталу підприємства. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки. 2015. Вип. 15 (1). С. 146-148.
20. Каховська О. В. Обліково-аналітичне забезпечення процесу внутрішнього контролю власного капіталу підприємства [Електронний ресурс] / О. В. Каховська, Г. С. Макарова, А. О. Домашенко //

- Причорноморські економічні студії. - 2017. - Вип. 22. - С. 196-200. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bSES_2017_22_45.
21. Коваль Л.В. Вплив облікової інформації із власного капіталу на прийняття рішень / Л.В. Коваль А. Арсенюк // Ефективна економіка. 2017. №6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5632>.
 22. Корінько М.Д. Методологічні засади обліку власного капіталу за міжнародними стандартами/ М.Д. Корінько, А.І. Юдін // Інтелект ХХІ – 2020. – № 5. – С. 105–109
 23. Максимова В. Ф. Бухгалтерський облік. – Одеса: ОНЕУ, 2012. – 670 с.
 24. Мелень О. В., Майструк О. Д. Особливості організації обліку власного капіталу підприємств. Інфраструктура ринку: Електронний науковопрактичний журнал. 2018. С. 371-375.
 25. Мельник Т.Г., Димніч В.В. Особливості обліку власного капіталу в акціонерних товариствах. Молодий вчений. 2018. № 3(55) березень. С. 665–669.
 26. Мельничук В.В. Питання формування та обліку статутного капіталу аграрних підприємств / В.В. Мельничук // Вісник Рівненського державного технічного університету. Збірник наукових праць. Випуск 1(24).- Рівне.-2009.-С.103-115.
 27. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку «Подання фінансової звітності» <http://msfz.minen.gov.ua>
 28. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010
 29. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 зі змінами і доп. URL: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article/main?art_id=366860&cat_id=2851
 30. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства

фінансів України від 07 лютого 2013 року № 73.

31. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (зі змінами та доповненнями). URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>
32. Петришин Л., Жидовська Н., Ростока М. Теоретичні і методологічні аспекти обліку власного капіталу. Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія : Економіка АПК. 2020. № 27. С. 71-79.
33. Погріщук Г. Б., Волощук Р. Є. Власний капітал підприємства: сутність і особливості формування в Україні. Економіка т держава. 2020. № 7. С. 16-23.
34. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України затверджений Верховною Радою України від 11.05.2000 р. №1707 – III.
35. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо статутного капіталу: Закон України від 22.12.2010 р. № 2850-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
36. Про затвердження Порядку збільшення (зменшення) статутного капіталу акціонерного товариства: рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 12.06.2018 р. № 385. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
37. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: закон україни від 05.04.2007 р. № 877-V відомості верховної ради. – 2007. – № 29. – Ст. 389.
38. Фабіянська В.Ю. Методичні аспекти проведення аудиту власного капіталу / В.Ю. Фабіянська, А.В. Арсенюк // Ефективна економіка . – 2017. – № 6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5656>.
39. Фабіянська В.Ю., Петровська О.П. Основні підходи до аудиту власного капіталу підприємства // *Проблеми економічного, облікового, контрольно-аналітичного забезпечення управління підприємством* : матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. молод. науковців (м. Вінниця, 14–15 квіт. 2016 р.). – Вінниця : ВНАУ, 2016. – С. 147–151.
40. Яровенко Т. С., Свистільник К. П. Удосконалення методології

бухгалтерського обліку власного капіталу в сучасних умовах. Вісник
Дніпропетровського університету. Вип. 7(2). 2013. С. 189-194.

MELLÉKLETEK

MELLÉKLETEK

Nº	Szabályzat	A bizonylat megnevezése
1	A. Melléklet	Наказ про облікову політику підприємства
2	B. Melléklet	Звіт про власний капітал
3	C. Melléklet	Оборотно-сальдова відомість за 2024р.

Товариство з обмеженою відповідальністю

НАКАЗ № 1

про облікову політику підприємства

..2014 р

На виконання Закону України від 16.07.99 р. №996-XIV "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні", Положень (стандартів) бухгалтерського обліку

НАКАЗУЮ:

1. Загальні положення

1.1. При веденні бухгалтерського обліку та складанні фінансової звітності застосовувати національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, затверджені Міністерством фінансів України.

2. Запаси

2.1. Застосовувати при вибутті запасів метод середньозваженої собівартості для оцінки їх вибуття.

Визначення середньозваженої собівартості одиниці запасів проводити на дату операції.

2.2. Транспортно-заготівельних витрати включати безпосередньо до первісної вартості придбаних запасів (спосіб прямого обліку).

2.3. Одиницю бухгалтерського обліку запасів є їх найменування.

3. Необоротні активи

3.1. Застосовувати прямолінійний метод амортизації основних засобів із передбачених пунктом 26 ПСБО 7, а також довгострокових біологічних активів та інвестиційної нерухомості, у разі якщо вони обліковуються за первісною вартістю.

3.2. Застосовувати для малоцінних необоротних матеріальних активів і бібліотечних фондів такий метод амортизації: в першому місяці використання об'єкта 100 відсотків його вартості.

Для інших необоротних матеріальних активів застосовувати прямолінійний метод амортизації.

3.3. Застосовувати прямолінійний метод амортизації нематеріальних активів.

3.4. До складу малоцінних необоротних матеріальних активів включати матеріальні активи з очікуваним строком корисного використання (експлуатації) понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік) вартістю не більше 20000,00 гривень.

3.5. Підприємство обліковує необоротні активи тільки за первісною вартістю без урахування зменшення корисності та переоцінки до справедливої вартості.

3.6. Первісне визнання необоротних активів та групи вибуття як утримуваних для продажу проводиться на дату, коли щодо активів, групи вибуття задовольняються умови, наведені в пункті 1 р. II ПСБО 27.

3.7. За наявності ознак, за яких об'єкт основних засобів може бути віднесеним і до операційної нерухомості, і до інвестиційної нерухомості, підприємство використовує натуральний критерій. Якщо більша частина (понад 50%) площі використовується як інвестиційна нерухомість, то такий об'єкт основних засобів обліковується як інвестиційна нерухомість. Якщо результат розрахунку становить менше або дорівнює 50%, такий об'єкт основних засобів обліковуємо як операційну нерухомість.

4. Резерви і забезпечення

4.1. Підприємство не нараховує резерв сумнівних боргів.

4.2. Стосовно забезпечень різних видів прийняти наступні рішення.

Підприємство не створює забезпечення на оплату відпусток працівникам підприємства.

Підприємство не створює забезпечення на виконання гарантійних зобов'язань.

Підприємство не створює забезпечення на реструктуризацію, виконання зобов'язань при припиненні діяльності.

Підприємство не створює забезпечення на виконання зобов'язань щодо обтяжливих контрактів.

Підприємство не створює забезпечення на передбачену законодавством рекультивацію (відновлення) порушених земель.

5. Доходи і витрати

- 5.1. Оцінка ступеня завершеності операції з надання послуг проводиться шляхом визначення питомої ваги обсягу послуг, наданих на певну дату, в загальному обсязі послуг, які мають бути надані.
- 5.2. Підприємство використовує тільки рахунки класу 9 "Витрати діяльності".
- 5.3. Ступінь завершеності робіт за будівельним контрактом визнається методом співвідношення обсягу заведеної частини робіт і їх загального обсягу за будівельним контрактом у натуральному вимірі.
- 5.4. Стосовно переліку і складу змінних і постійних загальновиробничих витрат, бази їх розподілу прийняти наступні рішення.
- Вважати всі загальновиробничі витрати постійними.
- Загальновиробничі витрати розподіляють з використанням такої бази розподілу: прямі матеріальні витрати, що включаються до виробничої собівартості продукції.
- 5.5. Стосовно переліку і складу статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) прийняти наступні рішення.
- Затвердити перелік і склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) згідно з додатком №1 до цього наказу.

6. Інші положення

6.1. Встановити такі кількісні критерії суттєвості інформації:

- для інформації про господарські операції та події, пов'язані із змінами у складі (рухом) активів, зобов'язань, власного капіталу — у розмірі до 3% вартості всіх активів, усіх зобов'язань і власного капіталу відповідно;
- для окремих видів доходів і витрат — 2% чистого прибутку (збитку) підприємства;
- для визначення подібності активів — 5 % справедливої вартості об'єктів обміну;
- для статей Балансу — 5 % суми підсумку Балансу;
- для статей Звіту про фінансові результати — 5 % суми чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).

6.2. Стосовно підходів до класифікації пов'язаних сторін прийняти наступні рішення.

Затвердити перелік пов'язаних осіб підприємства згідно з додатком №4 до цього наказу.

Оцінка активів або зобов'язань в операціях пов'язаних сторін здійснюється методом порівнюваної неконтрольованої ціни.

6.3. Стосовно періодичності та об'єктів проведення інвентаризації прийняти наступні рішення.

Для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності проводити щорічно інвентаризацію активів і зобов'язань відповідно до діючого Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого Міністерством фінансів України.

6.4. Підприємство подає пакет звітності, передбачений Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова звітність".

6.5. Філії, представництва, відділення та інші відокремлені підрозділи підприємства не складають окремих балансів.

6.6. Курсові різниці на дату здійснення господарської операції визначають у межах здійсненої операції.

6.7. Операції з безготівкових розрахунків в іноземній валюті відображати у валюті звітності із застосуванням валютного курсу на початок дня, дати здійснення операції (дати визнання активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів і витрат).

6.8. Включати до складу витрат у день настання події:

- суми ПДВ, не підтверджені зареєстрованими постачальниками податковими накладними, після спливу 1095 днів з дати складання податкової накладної;
- компенсуючі податкові зобов'язання з ПДВ за товарами / послугами, первісно придбаними для оподатковуваних операцій, при подальшому використанні в негосподарській/пільговій діяльності.

Директор _____

Економічний радник _____

Підприємство _____

Дата (рік, місяць, число) _____ за ЄДРПОУ _____

КОДИ

_____01

Звіт про власний капітал
за Березень 2024 р.

Форма № 4 Код за ДКУД _____

Стаття	Код рядка	Зареєстро- ваний (паіовий) капітал	Капітал у дооцін- ках	Додатко- вий капітал	Резер- вний капітал	Нерозпо- ділений прибуток (непокритий збиток)	Неопла- чений капітал	Вилу- чений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	10 000 000	-	-	-	-	-	-	10 000 000
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилки	4010	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	10 000 000	-	-	-	-	-	-	10 000 000
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	4 810 100	-	-	4 810 100
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-1 000 000	-	-	1 000 000
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:									
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж вкуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання	4270	-	-	-	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
викуплених акцій (часток)									
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	-	-	-	3 810 000	-	-	3 810 000
Залишок на кінець року	4300	10 000 000	-	-	-	3 810 000	-	-	13 810 000

Керівник

Головний бухгалтер

Оборотно-сальдова відомість за 2024 р.

Сиведені дані: БО (дані бухгалтерського обліку)

Рахунок, Найменування	Сальдо на початок періоду		Обороти за період		Сальдо на кінець періоду	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
10. Основні засоби	1 669 301,65		683 686,83		2 352 988,48	
104. Машини та обладнання	375 562,00		587 227,50		962 789,50	
106. Інструменти, прилади та інвентар	1 293 739,65		96 459,33		1 390 198,98	
11. Інші необоротні матеріальні активи	322 771,75		21 111,35		343 883,10	
112. Малоцінні необоротні матеріальні активи	164 400,84		21 111,35		185 512,19	
1121. Малоцінні необоротні матеріальні активи (по кожному об'єкту)	164 400,84		21 111,35		185 512,19	
117. Інші необоротні матеріальні активи	158 370,91				158 370,91	
1171. Інші необоротні матеріальні активи	158 370,91				158 370,91	
13. Знос (амортизація) необоротних активів		1 183 686,79		342 746,19		1 526 432,98
131. Знос основних засобів		891 385,67		295 239,64		1 186 625,31
132. Знос інших необоротних матеріальних активів		292 301,12		47 506,55		339 807,67
1321. Знос інших необоротних матеріальних активів (по кожному об'єкту)		292 301,12		47 506,55		339 807,67
15. Капітальні інвестиції	1 044 721,05		158 301,49	699 131,51	503 891,03	
152. Придбання (виготовлення) основних засобів	1 044 721,05		51 732,67	683 686,83	412 766,89	
1521. Придбання основних засобів	660 238,34		51 732,67	683 686,83	28 284,18	
1522. Виготовлення та модернізація основних засобів	384 482,71				384 482,71	
153. Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів			106 568,82	15 444,68	91 124,14	
1531. Придбання інших необоротних матеріальних активів			96 790,82	5 666,68	91 124,14	
1532. Виготовлення та модернізація інших необоротних матеріальних активів			9 778,00	9 778,00		
20. Виробничі запаси	11 783 581,42		10 423 992,32	7 661 355,33	14 546 218,41	
201. Сировина й матеріали	1 262 775,54		3 993 577,44	3 193 792,62	2 062 560,36	
203. Паливо			603 983,93	603 983,93		
204. Тара й тарні матеріали	9 912 467,84		4 464 222,64	2 260 342,05	12 116 348,23	
207. Запасні частини			152 485,81	92 113,10	60 372,71	
209. Інші матеріали	608 338,24		1 209 722,50	1 511 123,63	306 937,11	
22. Малоцінні та швидкозношувані предмети	895 554,48		843 972,74	762 522,25	977 004,97	
221. Малоцінні та швидкозношувані предмети на складах	895 554,48		843 972,74	762 522,25	977 004,97	
23. Виробництво			30 249 497,39	30 249 497,39		
231. Основне виробництво			30 249 497,39	30 249 497,39		
26. Готова продукція	2 707 784,43		30 360 367,62	30 742 309,20	2 325 842,85	
28. Товари	93 349,53		932 950,17	468 465,00	557 834,70	
281. Товари на складі	93 349,53		932 950,17	468 465,00	557 834,70	
30. Готівка			42 000,00	42 000,00		
301. Готівка в національній валюті			42 000,00	42 000,00		
31. Рахунки в банках	-273 539,59		27 375 202,77	27 336 103,72	-234 440,54	
311. Поточні рахунки в національній валюті	115 612,81		2 375 733,58	2 469 693,33	21 653,06	
312. Поточні рахунки в іноземній валюті			659 310,15	659 310,15		
313. Інші рахунки в банку в національній валюті	2 536,73				2 536,73	
315. Спеціальні рахунки в національній валюті	-391 689,13		24 340 159,04	24 207 100,24	-258 630,33	
33. Інші кошти			1 354 604,54	1 354 604,54		
333. Грошові кошти в дорозі в національній валюті			695 906,70	695 906,70		
334. Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті			658 697,84	658 697,84		
36. Розрахунки з покупцями та замовниками	865 295,46		24 776 657,96	24 219 880,39	1 422 073,03	
361. Розрахунки з вітчизняними покупцями	865 295,46		24 776 657,96	24 219 880,39	1 422 073,03	
37. Розрахунки з різними дебіторами		1 005 041,38	143 000,00	579 057,73		1 441 099,11
372. Розрахунки з підзвітними особами		1 005 187,49		438 496,52		1 443 684,01
3721. Розрахунки з підзвітними особами в національній валюті		1 005 187,49		438 496,52		1 443 684,01
377. Розрахунки з іншими дебіторами	146,11		143 000,00	140 561,21	2 584,90	
3771. Розрахунки з іншими дебіторами (в національній валюті)	146,11		143 000,00	140 561,21	2 584,90	
39. Витрати майбутніх періодів	418 329,96		500 000,00	510 110,78	408 219,18	
40. Зареєстрований (пайовий) капітал		10 000 000,00				10 000 000,00
401. Статутний капітал		10 000 000,00				10 000 000,00
44. Нерозподілені прибутки (непокріті збитки)		4 809 626,22	1 554 503,18	2 010 047,92		5 265 170,96
441. Прибуток нерозподілений		9 882 796,41	8 500,02	2 010 047,92		11 884 344,31

442, Непокриті збитки	5 073 170,19		1 546 003,16		6 619 173,35	
46, Неоплачений капітал	2 438 930,00			1 994 000,00	444 930,00	
50, Довгострокові позики		2 246 700,00				2 246 700,00
505, Інші довгострокові позики в національній валюті		2 246 700,00				2 246 700,00
63, Розрахунки з постачальниками та підрядниками		2 604 590,44	18 737 664,76	19 030 581,19		2 897 506,87
631, Розрахунки з вітчизняними постачальниками		2 014 976,44	18 078 354,61	18 371 271,04		2 307 892,87
632, Розрахунки з іноземними постачальниками		589 614,00	659 310,15	659 310,15		589 614,00
64, Розрахунки за податками й платежами		115 325,94	17 650 114,38	17 808 645,16		273 856,72
641, Розрахунки за податками		104 364,69	6 559 756,88	6 729 874,97		274 482,78
6411, Розрахунки за ПДФО	558,19		562 105,28	562 105,28	558,19	
6412, Розрахунки за ПДВ	84 899,23		3 999 462,60	4 131 010,50		46 648,67
6413, Розрахунки за податком на прибуток		53 898,51	53 898,55	99 998,04		99 998,00
6415, Розрахунки за іншими податками		12 823,60	59 786,09	54 951,83		7 989,34
6416, Розрахунки за акцизом		123 100,00	1 884 504,36	1 881 809,32		120 404,96
642, Розрахунки по обов'язкових платежах			55 132,30	55 132,30		
643, Податкові зобов'язання			6 622 732,84	6 622 732,84		
6431, Податкові зобов'язання			6 616 066,17	6 616 066,17		
6434, Податкові зобов'язання (роздріб)			6 666,67	6 666,67		
644, Податковий кредит		10 961,25	4 412 492,36	4 400 905,05	626,06	
6441, Податковий кредит		10 961,25	4 412 492,36	4 400 905,05		-626,06
65, Розрахунки за страхуванням		1 109,37	673 054,62	669 623,82	2 321,43	
651, За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування		1 109,37	673 054,62	669 623,82	2 321,43	
66, Розрахунки за виплатами працівникам			3 122 806,55	3 122 806,55		
661, Розрахунки за зарплатною платою			3 120 572,30	3 120 572,30		
663, Розрахунки за іншими виплатами			2 234,25	2 234,25		
68, Розрахунки за іншими операціями			37 696,28	37 696,28		
685, Розрахунки з іншими кредиторами			37 696,28	37 696,28		
6853, Розрахунки за виконавчими документами			37 696,28	37 696,28		
70, Доходи від реалізації			24 670 394,01	24 670 394,01		
701, Дохід від реалізації готової продукції			23 874 094,39	23 874 094,39		
702, Дохід від реалізації товарів			791 289,62	791 289,62		
704, Вирахування з доходу			5 010,00	5 010,00		
71, Інший операційний дохід			130 760,85	130 760,85		
711, Дохід від купівлі-продажу іноземної валюти			187,59	187,59		
712, Дохід від реалізації інших оборотних активів			128 691,00	128 691,00		
714, Дохід від операційної курсової різниці			612,31	612,31		
717, Дохід від списання кредиторської заборгованості			1 269,95	1 269,95		
9, Фінансові результати			20 337 251,29	20 337 251,29		
791, Результат операційної діяльності			20 309 315,16	20 309 315,16		
792, Результат фінансових операцій			27 936,13	27 936,13		
10, Собівартість реалізації			18 039 264,66	18 039 264,66		
901, Собівартість реалізованої готової продукції			17 517 338,00	17 517 338,00		
902, Собівартість реалізованих товарів			521 926,66	521 926,66		
11, Загальновиробничі витрати			4 087 910,61	4 087 910,61		
14, Інші витрати операційної діяльності			154 971,00	154 971,00		
942, Витрати на купівлю-продаж іноземної валюти			3 704,28	3 704,28		
943, Собівартість реалізованих виробничих запасів			107 792,39	107 792,39		
944, Сумнівні та безнадійні борги			53,09	53,09		
948, Визнані штрафи, пені, неустойки			34 147,32	34 147,32		
949, Інші витрати операційної діяльності			9 273,92	9 273,92		
95, Фінансові витрати			27 936,13	27 936,13		
951, Відсотки за кредит			27 936,13	27 936,13		
98, Податок на прибуток			99 998,04	99 998,04		
981, Податок на прибуток від усіх видів діяльності			99 998,04	99 998,04		
Разом	21 966 080,14	21 966 080,14	237 189 671,54	237 189 671,54	23 650 766,64	23 650 766,64

ABSZTRAKT

Lőrinc Natália. A gazdasági entitás saját tőkéjének számvitele és elemzése. Szakdolgozat bachelor szinten („Számvitel és Adóügy” c. képzési program, 071. „Számvitel és Adóügy” szak). II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola. Beregszász, 2025.

Kulcsszavak: saját tőke, számvitel, elemzés, értékelés, pénzügyi stabilitás.

A dolgozat teljes terjedelme 67 oldal, amely 11 táblázatot, 9 ábrát és 3 mellékletet tartalmaz. A felhasznált források száma 40.

A kutatás objektuma a vállalkozás saját tőkéjének menedzselési folyamata, a tárgya pedig a saját tőke számviteli elszámolásának és elemzésének módszertana.

A kutatás célja a saját tőke kialakításának, elszámolásának, értékelésének és auditálásának sajátosságainak vizsgálata, valamint javaslatok kidolgozása annak hatékonyabb irányítására.

A kutatás tárgya a saját tőke számviteli elszámolásának, elemzésének és értékelésének módszertani elméleti és gyakorlati megalapozása a [] Kft. példáján keresztül.

A kapott eredmények gyakorlati jelentősége abban rejlik, hogy olyan ajánlások kerültek kidolgozásra, amelyek a saját tőke számvitelének, ellenőrzésének és elemzésének tökéletesítésére irányulnak, és alkalmazhatók a [] Kft. valamint más gazdálkodó szervezetek pénzügyi erőforrásainak hatékonyabb kezelésére.

АНОТАЦІЯ

Леврінц Наталія Тіборівна. Бухгалтерський облік та аналіз власного капіталу суб'єкта господарювання. Кваліфікаційна робота бакалавра (освітня програма «Облік і оподаткування», спеціальність 071 «Облік і оподаткування»). Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II. Берегове, 2025.

Ключові слова: власний капітал, бухгалтерський облік, аналіз, оцінка, фінансова стійкість.

Загальний обсяг роботи – 67 сторінок, що містить 11 таблиць, 9 рисунків і 3 додатки. Список використаних джерел налічує 40 найменування.

Об'єктом дослідження є процес управління власним капіталом підприємства, а предметом – методологія обліку та аналізу власного капіталу.

Метою роботи є дослідження особливостей формування, обліку, оцінки й аудиту власного капіталу та розробка пропозицій щодо підвищення ефективності його управління.

Предметом дослідження є сукупність теоретичного й практичного обґрунтування методики обліку, аналізу, оцінки власного капіталу суб'єкта господарювання на прикладі [REDACTED]

Практичне значення отриманих результатів полягає в розробці рекомендацій щодо вдосконалення обліку, контролю та аналізу власного капіталу, які можуть бути використані в діяльності [REDACTED] та інших суб'єктів господарювання для підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами.

ANNOTATION

Nataliia Levrints. Accounting and Analysis of Equity of a Business Entity. Bachelor's qualification work (educational program "Accounting and Taxation", specialty 071 "Accounting and Taxation"). Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education. Berehove, 2025.

Keywords: equity, accounting, analysis, evaluation, financial stability.

The total volume of the thesis is 67 pages, including 11 tables, 9 figures, and 3 appendices. The list of references contains 40 sources.

The object of the study is the process of equity management in an enterprise, while the subject is the methodology of accounting and analysis of equity.

The aim of the thesis is to examine the specifics of formation, accounting, evaluation, and audit of equity, and to develop proposals for improving the effectiveness of its management.

The subject of the study is the theoretical and practical substantiation of the methodology of accounting, analysis, and evaluation of equity of a business entity, based on the example of ' [redacted]

The practical significance of the obtained results lies in the development of recommendations for improving the accounting, control, and analysis of equity, which can be used in the activities of [redacted] and other business entities to enhance the efficiency of financial resource management.

Звіт подібності

метадані

Назва організації

Hungarian College of Higher Education Ferenc Rakoczi II Transcarpathian

Заголовок

Леврінц Н.

Автор

Науковий керівник / Експерт

Леврінц Наталія ТіборівнаГабор Потокі

підрозділ

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Обсяг знайдених подібностей

Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

0.38%

0.38%

КП 1

3.20%

3.20%

КЦ

25

Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

14197

Кількість слів

112995

Кількість символів

Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про МОЖЛИВІ маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв	Б	3
Інтервали	A→	0
Мікропробіли	␣	1
Білі знаки	Б	0
Парафрази (SmartMarks)	a	3

Подібності за списком джерел

Нижче наведений список джерел. В цьому списку є джерела із різних баз даних. Колір тексту означає в якому джерелі він був знайдений. Ці джерела і значення Коефіцієнту Подібності не відображають прямого плагіату. Необхідно відкрити кожне джерело і проаналізувати зміст і правильність оформлення джерела.

10 найдовших фраз

Колір тексту

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)	
1	https://studfile.net/preview/9349755/page:21/	16 0.11 %	
2	https://dspace.tltsu.ru/bitstream/123456789/29845/1/%D0%9F%D0%B0%D1%81%D0%B5%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%95.%D0%98.%D0%AD%D0%9A%D0%B1%D0%B4-1801%D0%B2.pdf	12 0.08 %	